

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ
ΤΡΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ.

ΕΤΟΣ Δ'—ΤΟΜΟΣ Ε'.—ΦΥΛΛΟΝ 8.
20 ΜΑΡΤΙΟΥ 1880.

ΕΚΑΣΤΟΝ ΦΥΛΛΟΝ
ΤΙΜΑΤΑΙ ΛΕΠΤΩΝ 20.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ.

Μιραβώ, βίος και πολιτεία αὐτοῦ, ὑπὸ Κ. Γ. Ξέ-
νου.—Ὁ Βύρων ὡς κολυμβητής, ὑπὸ Ἀ. Εἰμαρμένου.—
Περὶ Ἡθῶν καὶ Ἐθίμων τῶν Λεβισιανῶν. ὑπὸ Ν.
Πετρῆ.—Τὸ δίκαιον τῆς αἰσιδοξίας.—Ἔργασίαι τοῦ
Συλλόγου.—Ἀνέκδοτα, ὑπὸ Α. Εἰμαρμένου.
ΕΠΙΦΥΛΑΞΙΣ—Νίνα, ὑπὸ Κ. Γ. Ξένου.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ

Λαμβάνει τὴν τιμὴν νὰ γνωστοποιήσῃ εἰς
τοὺς ἀπανταχοῦ ἀνταποκριτὰς αὐτοῦ ὅτι πᾶσα
αἰτήσις αὐτῶν ἀφορῶσα εἰς συνδρομὰς δέον
ν' ἀπευθύνηται πρὸς τὸν Ταμίαν κ. Π. Ραζῆν.
Πᾶσα ἐπιστολὴ περιέχουσα χρήματα δέον
ν' ἀποστέλληται πρὸς αὐτὸν ἐπὶ συστάσει.

ΜΙΡΑΒΩ

ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΑΥΤΟΥ.

Ἐπάρχει σοφὴ τις παροιμία τοῦ λαοῦ·
ἢ ἀνάγκη ἐξυπνᾷ τὴν φιλοτιμίαν. Ἄλη-
θῶς τοιοῦτόν τι συνέβη ὅτε καὶ ἐν τῇ περι-
στάσει ταύτῃ, οἱ εὐγενεῖς, ἀφοῦ εἶδον ὅτι
συνηνώθη ὁ κληρὸς μετὰ τοῦ λαοῦ, τεσσα-
ράκοντα ἐπτὰ τὸν ἀριθμὸν ἐπὶ κεφαλῆς ἔ-
χοντες τὸν δοῦκα τοῦ Ὁρλεάν, ἤλθον νὰ
παρακαθίσωσι μετ' αὐτῶν ἐν τῇ συνελεύσει,
αὐτοὺς δ' ἐκόντες ἄκοντες ἐμνημόθησαν ἄλ-
λοι. Οὕτω τὸ ζήτημα ἐλύθη ὑπὲρ τῶν κοι-
νοτήτων, ὁ λαὸς ἐθριάμβευσεν, ἢ αὐλὴ
ἤττηθη καὶ τὴν 27ν Ἰουνίου ἢ Συνέλευσις
συνεδρίαζε πλήρης. Δὲν ὑπῆρχον οὔτε δια-
κρίσεις τάξεων πλέον, οὔτε προνόμια ἐν
αὐτῇ, οὔτε θέσεις τιμητικαί, οἱ πάντες ἦσαν
ἀναμίξ.

Ἄλλ' ἐνῶ ὑπὸ αἰσιωτάτους οἰωνοὺς ἢ
συνέλευσις ἤρχιζε τὰς ἐργασίας τῆς οἱ
αὐλικοὶ κατὰ τὸ φαινόμενον μόνον στέρ-
γοντες τὰ γενόμενα ἐσκέπτοντο νὰ κερ-
δήσωσι διὰ τῶν ὄπλων καὶ τῶν μισθωτῶν,
ὅ,τι διὰ τῶν ἀπειλῶν καὶ τῶν ὑποσχέσεων
δὲν ἠδυνήθησαν νὰ κατορθώσωσι. Τότε ἐ-
πλημμύρησαν ξένα τὴν Γαλλίαν συντάγ-
ματα, ἤρχισαν πανταχοῦ στρατιωτικαὶ προ-

παρασκευαί, ὡς ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ μεγάλης
τινὸς ἐκστρατείας, μετακομίσεις ὄπλων καὶ
ἐφοδίων, μετακινήσεις στρατευμάτων, ἐν
γένει ἀσυνήθους τις κινήσις, ἣτις ἐνέβαλεν
εἰς δικαίας ὑπονοίας καὶ φόβους τὸν λαὸν
τόσον τῶν Παρισίων, ὅσον καὶ τῶν ἐπαρ-
χιῶν, αἵτινες εἶχον μεταβληθῆ εἰς στρα-
τόπεδα.

Εἶχον ἤδη ἀρχίσει οἱ ὄρυβοι ἐν Παρι-
σίοις, αἱ φυλακαὶ τῆς Μονῆς τοῦ Ἀγ.
Γερμανοῦ εἶχον παραβιασθῆ, ὅτε τὴν 8
Ἰουλίου ὁ Μιραβώ ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς
συνελεύσεως ἐξεσφενδόνιζε τοὺς φιλιππι-
κοὺς τοῦ κατὰ τῶν ξενικῶν στρατευμάτων.
Ἡ συνέλευσις κατὰ πρότασιν αὐτοῦ ἔγνω
τότε νὰ πέμψῃ πρὸς τὸν βασιλέα πρεσβείαν
καὶ νὰ αἰτησῆται τὴν ἀπέλασιν αὐτῶν. Τὴν
πρὸς τὸν ἡγεμόνα ἀπεύθυνσιν συνέταξεν
αὐτὸς ὁ Μιραβώ. Ἦτο αὕτη γεγραμμένη
καθ' ὅλους τοὺς τύπους τῆς φιλοφρονή-
σεως. Ἦτο παράκλησις· ἀλλ' ἦτο συγχρό-
νως ἀπειλὴ καὶ ἔντονος διαμαρτυρία, ταύ-
την δὲ εἴκοσι καὶ τέσσαρα μέλη τῆς συνε-
λεύσεως, ὧν ἡγείτο ὁ συντάκτης, παρου-
σίασαν πρὸς τὸν ἡγεμόνα δύο ἡμέρας μετὰ
ταῦτα.

Ὁ Λουδοβίκος ἀπήντησεν διὰ τοῦ σφρα-
γιδοφύλακος ὅτι ἡ στρατιωτικὴ αὕτη ἐπί-
δειξις, δι' ἣν ἐφοβοῦντο, ἔδει τούναντιον
νὰ βεβαιώσῃ τὴν Συνέλευσιν ὅτι ἐγένετο
πρὸς ἰδίαν αὐτῆς ἀσφάλειαν καὶ οὐδὲν ἄλλο
εἶχε σκοπὸν ἢ νὰ προλάβῃ νέας ἐν τῇ πρω-
τευούσῃ ταραχάς, ἀλλ' ἂν ἐπιμένωσιν ἢ
Α.Μ. εἶναι πρόθυμος νὰ συγκατατεθῆ ὅπως
ἐκλέξῃ αὕτη ὡς τόπον τῶν συνεδριάσεων
τῆς τῆν Νουαγιῶν ἢ τῆν Σουασῶν. Ἦ-
θελε δηλαδὴ ὁ βασιλεὺς, ὡς λέγει ὁ Μινιέ,
νὰ θέσῃ αὐτὴν μεταξὺ δύο στρατιῶν καὶ
νὰ ἀποχωρήσῃ οὕτω τὸν λαὸν ἀπὸ τοὺς
ἀντιπροσώπους του. Ἡ ἀπάντησις αὕτη
ἀναγνωσθεῖσα ἐν συνεδριάσει διήγειρε
πλειοτέρας ὑποψίας, ἀλλ' ἐπέισθησαν τότε
ν' ἀφεθῶσιν εἰς τὴν τιμιότητα τοῦ ἡγεμό-
νος. Μάτην δὲ ὁ Μιραβώ ἐξώρριζεν αὐτοὺς
νὰ ἐπιμείνωσιν εἰς τὴν ἀπέλασιν τῶν στρα-
τευμάτων. Τὰ μετέπειτα ἐμελλον νὰ δι-
καιώσωσι τὴν ἐπιμονὴν τοῦ ῥήτορος· ἀλλὰ
τότε ἐσιώπησαν πάντες ἀρκεσθέντες εἰς τὰ
λεχθέντα.

Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ αἱ ταραχαὶ ἐν
Παρισίοις ἤρχισαν νὰ λαμβάνωσι διαστά-

σεις. Ὁ λαὸς, ὅστις ἤδη ἐπέινα, εἶχε πά-
σας τὰς ἐλπίδας αὐτοῦ εἰς τὴν Συνέλευ-
σιν, βλέπων δὲ ὅτι αὕτη ἀπειλεῖται ἐξη-
γριούτο καθ' ἐκάστην καὶ ὅπως συμβαίνει
εἰς τὰς πυρκαϊὰς, εἰς ἃς τὸ πῦρ διαδίδεται
κατὰ μικρὸν καὶ λεληθότως καὶ ἔπειτα με-
τὰ τὸ πρῶτον φύσημα τοῦ ἀνέμου ἐξαίφνης
αἱ φλόγες ὡς τόσαι σπεῖραι περιβάλλουσι
τὴν πυρπολουμένην οἰκίαν, οὕτω καὶ τότε
ἢ στάσις ἐκεῖνη, ἣτις ἤρχισε κατὰ μικρὸν
κατεσιγάζετο καὶ ἐπανήρχιζεν, ἐμελλε μετὰ
τινας ἡμέρας νὰ ἐκκραγῆ ἰσχυρὰ καὶ ἀτί-
θασσος. Αἱ ἐφημερίδες ἀφ' ἑνὸς, ἀφ' ἐτέ-
ρου οἱ ῥήτορες τῶν καθ' ἐκάστην συνα-
θροίσεων, ἐξηρέθιζον ἐπὶ μᾶλλον τὸ δημό-
σιον πνεῦμα καὶ ἐνεχυμονεῖτο ἐν ἀγνοίᾳ
ἔτι αὐτῶν ἢ 14ν Ἰουλίου, δηλαδὴ ἢ ἄλω-
σις τῆς Βαστίλλης.

Ἄλλ' οὐδὲν τούτων ἤρχετο νὰ σωφρο-
νίσῃ τὴν αὐλήν. Εἶχεν αὕτη ὠρισμένον
σχέδιον, οὐτινος ἐμελέτα τὴν ἐκτέλεσιν
καὶ περιεφρόνει τὰς συναθροίσεις καὶ προ-
σεποιεῖτο ὅτι δὲν ἐνόει τὰς ἀπειλάς τῆς
Συνελεύσεως καὶ συνήθριζε στρατεύματα
εἰς τὸ πεδῖον τοῦ Ἀρεως, εἰς τὰς Βερσαλ-
λίας, εἰς τὸ προάστειον τοῦ Ἀγ. Διονυσίου.

Τὸ ἑσπέρας τῆς ἐνδεκάτης Ἰουλίου ὁ
Νέκερ ἐκάθητο ἀκόμη εἰς τὴν τράπεζαν,
ὅποταν ἔλαβεν ἰδιόγραφον ἐπιστολὴν τοῦ
βασιλέως, δι' ἣς διετάσσετο νὰ παραδώσῃ
τὸ χαρτοφυλάκιον καὶ νὰ ἐξέλθῃ τῶν ὀρίων
τοῦ βασιλείου. Ὁ Νέκερ εἶχεν ὑποσχεθῆ
ὀψέποτε ὁ ἡγεμὼν ἀπαιτήσῃ τοῦτο νὰ
ἀπέλθῃ τῆς Γαλλίας χωρὶς εἰς οὐδὲνα νὰ
εἴπῃ τι καὶ ὁ ὑπουργὸς ἐτήρησε τὸν λόγον
του. Ὁ λαὸς ἔμαθε τὴν ἐπαύριον τὴν ἐξο-
ρίαν του καὶ τὴν πτώσιν ὄλου τοῦ ὑπουρ-
γείου ἐκείνου καὶ ἀθρόος συνῆλθεν εἰς τὸν
κῆπον τῶν Βασιλικῶν Ἀνακτόρων, ἵνα
βουλευθῆ περὶ τῆς ἑαυτοῦ σωτηρίας, καθ'
ὅσον ὑπωπτεύετο ὅτι ἡ ἀποπομπὴ τοῦ δημο-
φίλου ἐκείνου ὑπουργείου ἦτο τὸ πρῶτον
κατ' αὐτοῦ πραξικόπημα, ἢ ἀρχὴ βασιλι-
κῆς τιος ἐπαναστάσεως καὶ ἤρχισε νὰ
σκέπτηται τότε ὅτι κατὰ τῆς βίας ἔπρεπε
ν' ἀντιτάξῃ πλέον τὴν βίαν. Τὸ σύνθημα
ἔδωκεν ὁ Κάμιλλος Δεμουλέν, ὅστις ἀνελ-
θὼν ἐπὶ τινος τραπέζης καὶ κρατῶν εἰς τὰς
χεῖράς του τὸ πιστόλιον.— Πολῖται!—εἶ-
πεν—οὔτε στιγμὴν ἄς μὴ χάνωμεν· ἢ
ἀποπομπὴ τοῦ Νέκερ εἶναι ὁ κώδων τοῦ

Αγ. Βαρθολομαίου τῶν πολιτῶν! Τὰ Ἑλβετικά καὶ Γερμανικά τάγματα ἐξέρχονται τὴν νύκτα ταύτη ἀπὸ τοῦ Ἀρείου Πεδίου διὰ νὰ μᾶς ἀποσφάζωσιν, ἐν μόνον ὑπολείπεται εἰς ἡμᾶς νὰ δράξωμεν τὰ ὄπλα!

Ἐπρότεινε δὲ τότε ὁ Δεμουλὲν διὰ νὰ ἀναγνωρίζωνται ἀμοιβαίως νὰ φέρωσιν ἐθνόσημον. — Θέλετε — εἶπε — τὸ πράσινον χρῶμα τῆς ἐλπίδος ἢ τὸ ἐρυθρὸν τοῦ τάγματος τοῦ Κιγκινιάτου; — Τὸ πράσινον! ἀπήντησεν ὁ λαὸς καὶ καταβάς ἐκεῖνος ἔκοψε φύλλον δένδρου τὸ ὅποιον προσήρμοσεν εἰς τὸν πῖλόν του, παρευθὺς δὲ τὰ δένδρα ὅλα τοῦ κήπου ἀπεφυλλίσθησαν, διότι ἕκαστος ἐσπευσε νὰ κοσμήσῃ τὸν πῖλόν του διὰ τοῦ προχείρου ἐκείνου ἐθνόσημου. Περιήγαγον εἴτα κεκαλυμμένας διὰ μελανοῦ πέπλου τὰς προτομάς τοῦ Νέκερ καὶ τοῦ δουκὸς τοῦ Ὁρλέαν, τοῦ ὁποίου ἐπίσης ὑπωπτεύοντο ἐπικειμένην τὴν ἐξορίαν καὶ διήλθον οὕτω τὰς ὁδοὺς τῶν Παρισίων, ἀναγκάζοντες τοὺς ἐντυγχάνοντάς ν' ἀποκαλύπτωνται πρὸ τοῦ πένθους τῶν καὶ νὰ τοὺς ἀκολουθῶσιν. Εἰς τὴν πλατείαν τοῖς Βανδόμενς λιθοβολοῦσι τοὺς Γερμανοὺς, οἵτινες ἠθέλησαν νὰ ἐμποδίσωσιν τὴν πορείαν των, εἰς τοὺς κήπους τοῦ Κεραμικοῦ συμπλέκονται μετὰ τῶν ἵππέων τοῦ Λαμπέσκη, πανταχοῦ δὲ ἀντηχεῖ ἡ φωνή· Εἰς τὰ ὄπλα! καὶ ἡ πόλις πᾶσα ἀναστατοῦται. Ἡ ὀργὴ ἐκάλυψε τὸ πένθος, καὶ ἡ πομπὴ μεταβλήθη εἰς ἐφοδον, ἡ σωπηρὰ διαδόησιν εἰς ἀληθῆ στάσι.

Ὁ γαλλικὸς στρατὸς συντάχθη τότε μετὰ τοῦ λαοῦ ἐξελθόν τῶν στρατώνων του ὅπου ἐκρατεῖτο, ἔτοιμος νὰ συμπλακῇ μετὰ τῶν μισοφόρων, μετ' ὧν ἀντήλλαξέ τινα πυροβολήματα καὶ προχωρήσας μετὰ πρωτεταμένας λόγχας ἔστη πρὸ τῶν Ἡλυσίων πεδίων. Οἱ εἰς τὸ Ἀρείου συνηροισμένοι Ἑλβετοὶ διετάχθησαν νὰ προχωρήσωσιν ἀλλὰ φθάσαντες κατέναντι τῶν Γάλλων φρουρῶν, ἠρνήθησαν νὰ ὑπακούσωσιν εἰς τοὺς ἀρχηγούς των, οἵτινες ἠναγκάστησαν τότε νὰ διατάξωσι τὴν ὑποχώρησιν.

Τὴν νύκτα ἐκείνην ὁ κώδων τοῦ δημαρχεῖου ἐκάλει τοὺς πολίτας νὰ δράξωσι τὰ

ὄπλα, ὁ λαὸς διέτρεχε τὰς ἀγυῖας ἐν θορόβῳ καὶ οἱ τυχοδιώκται εὔρον τὸν καιρὸν συνεισφέρειν μετ' αὐτοῦ νὰ τραπῶσιν εἰς λεηλασίας καὶ ἀρπαγὰς.

(ἰκολουεῖ)

K. Γ. ΞΕΝΟΣ.

Ο ΒΥΡΩΝ ΩΣ ΚΟΛΥΜΒΗΤΗΣ.

Ἐπάρχουσιν ὀνόματά τινα οὕτως στενωῶς μετὰ τῆς δόξης συνδεδεμένα, ὥστε εἶνε ἀδύνακτον οὐδὲ κατὰ φαντασίαν, ν' ἀποχωρήσῃ τις αὐτὰ τῆς μεγαλοφυΐας των· ὁ μέγας καλλιτέχνης ἐπιπέσει τοῦ ἀτόμου· ὅπως ἡ καλλονὴ ἐνίοτε μᾶς ἐλθαίνοι ὥστε δὲν μᾶς ἀρίνει καιρὸν νὰ φροντισώμεν περὶ τοῦ ὀνόματός, οὕτω παρὰ τοῖς μεγάλοις ἀνδράσιν ἡ μεγαλοφυΐα ὑφούται τοσοῦτον μεγάλη ὥστε ἡ σιὰ τῆς καλλιτείας τέλους τὸν ἰδιώτην.

Τίς ἐξ ἡμῶν ἐραντάσθη ποτε τὸν Σαίξπηρ, τὸν Ραφαήλ, τὸν Ροσσίνη, τὸν Βύρωνα συννήθῃ ἀνθρώπων, μετὰ ὅλας τὰς ἀδυναμίας καὶ τὰ ἐλαττώματά μας; Χκασμένον, πεινῶντα, νυστάζοντα, κούποντα τοὺς ὄνυχάς του, νιπτόμενον, φοροῦντα κοιτωνίτην, ὑπευδύμενον τὰς περινημίδας καὶ τὰ ἐπιδημιά του; Ὁχι! Ὁχι! ὁ Σαίξπηρ καὶ ὁ Ροσσίνης ἐχοῦσι κοιτῶνα τὸ θέατρον· ὁ Ραφαήλ τὰ Μουσεία· ὁ Βύρων τὰς καρδίας καὶ τὰς κεφαλὰς. Ἄν ὁ Ζεὺς ἠδύνατο ἄλλοτε νὰ μεταβλήθηται εἰς ἄνθρωπον, ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι οὕτοι θὰ μένωσι διὰ παντός ἡμίθεοι· δὲν εἶνε πλέον ἄνθρωποι· ἄλλος ἔγινε βιβλίον· ἄλλος ἔγινεν εἰκῶν, ἄλλος μουσικὸς φθόγγος· ἂ! δὲν δύναται τις ἀποίνει νὰ ἦνε μεγαλοφυΐα! Ὁ Σαίξπηρ κρούπτεται ὑπὸ τῆς ἄμελλης καὶ τῆς ἀπλοῦς ὑποβολῆς· ἡ Μεταμόρφωσις καλύπτει τὸν Ραφαήλ· ὁ Κουρὸς τῆς Σεβίλλης δὲν μᾶς ἀρίνει νὰ ἴδωμεν τὸν Ροσσίνην, ὥσει ἦτο θυρωρὸς του· ὁ Βύρων ἐφ' ὅσον προβαίνει ἡ ἡλικία του μεταμορφοῦται ἀλληλοδιὰ λόγους εἰς Δὸν Ζουὰν, Πειρατὴν, Τσάιτλδ-Ἀρολδ, Λέζαν· οὐδ' ὡς φιλελλην ἔτι εἶνε ἄτομον· ὁ Ἀγγλος ἐξαφανίζεται ἐνώπιον τοῦ φουσανελοφόρου παληκαριῦ τοῦ ὁποῖον βλέπει εἰς τὸ σημάδι μετὰ τῶν Σουλῶτων ἐν Μεσολογγίῳ.

Διὰ τοῦτο ὅτε ἀνωτέρω ἐσταζεν ἀπὸ τῆς γραφίδος μου κολυμβητὴς παρὰ τὸ ὄνομα τοῦ

Βύρωνος, ἠσθάνθη ἐκπληξὴν ἀλλόκοτον, ὥσει τὸ ὄνομα Βύρων καὶ κολυμβητὴς ἀπετέλουτο παρὰ φρονίαν δι' ἣν διεμαρτύρητο τὸ οὖς μου.

II

Ἐτυχε νὰ εἰσελθῆτε εἰς ἐργοστάσιον ὑφαντῶν; τοῖχοι καπνισμένοι, μηχαναὶ χονδροειδεῖς, ἐργάται βόανουσι, ἀτυχεοῦντα ἀποπνεύοντα ἰδρώτα χυνόμενον πρὸς ἀπάκτησιν τοῦ ἐπιούσιου ἀρτου· ποῖος θὰ ἐπίστειεν ὅτι ἐκεῖθεν διήλθεν, ἐκεῖ κατεργάσθη ἐκεῖνο ὅπερ εἶνε τὸ κόσμημα τῶν σαρκῶτων, ἡ πολυτέλεια τῶν αἰθουσῶν, τὸ οὐνεροπόλημα τῶσαν τρελλῶν κεφαλῶν;

Ὁ ἰδιωτικὸς βίος εἶνε τὸ ἐργοστάσιον τοῦ καλλιτεχνικοῦ βίου· ὁ ἰδιωτικὸς βίος παρκαλοῦθεῖ ἐξόπισθεν τὸν θριαμβευτικὸν τῆς μεγαλοφυΐας δρόμον ἐν μιᾷ μεγαλοφυῆ κεφαλῇ αἰ ἐντυπώσεις τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου ἀποκρυσταλλοῦνται ὡς ἀριστουργήματα. Πόσαι ἰδέαι ἐξοχοὶ δὲν συνεληφθήσαν ὑπὸ πεινῶν πολλὰκις στέγην, ἐν ᾧ οἱ ὀφθαλμοὶ παρκαλοῦσθον τὰς ἀκανονίους γραμμὰς ἀτέχου σχεδιογραφημάτων ἐπὶ τῆς ὀροφῆς, καὶ δὲν διέδραμον εἰς τὴν οἰκουμένην ἀπὸ τῆς καλύβης ἄγρι τῶν ἀνακτόρων; ἂν ἡ δόξα ἐνὸς μεγαλοφυῶς εἶνε αἰθουσα τῆν ὁποῖαν ἀνοίγει εἰς ὅλον τὸν κόσμον ὅπως τὸν θαυμασθῆ, ὁ ἰδιωτικὸς βίος εἶνε ὁ προθάλαμος.

Διὰ τοῦτο οἱ κριτικοὶ ἀπὸ τινῶν δεκαετηρίδων ἤψαντο τῆς μελέτης τοῦ ἀτόμου ὅπως κρῖνωσι τὸν καλλιτέχνην· οὕτω ἀνεκκλήθη ὅτι πρῶτον πρὸ Γκαῖτε διὰ τὴν σχεδιογραφίαν τοῦ Μεριστοφίλη ἐχρησίμευσεν ὁ Ἐρδερ; οἱ κριτικοὶ εἰσερχόμενοι ἐντὸς τοῦ κοινωνικοῦ περιβάλλου, ἐντὸς τοῦ οἰκογενειακοῦ κύκλου ἐν ᾧ ἐζήσαν ὁ καλλιτέχνης, ἀναπνεύοντες τὴν αὐτὴν μετὰ τοῦ ποιητοῦ ἀτυμοσφίαν συλλαμβάνουσιν ἐπ' αὐτοφῶρ τὴν ἔμπνευσιν καὶ τότε πλέον δὲν μένει μυστήριον ἡ ἀπελπισία, ἡ φαιδρότης, ἡ ἡρεμία, ἡ πρὸς τὴν φύσιν λιτρεία, ἡ πρὸς τὴν ἐλευθερίαν ἀρσώσις τοῦ ποιητοῦ.

Τίς δὲν μαντεύει τὸν πανθειστὴν Γκαῖτε ὅτε ἐπταετῆ ἤδη βλέπει αὐτὸν μελετῶντα καὶ ἐκτελοῦντα ἴδιον τρόπον θυσίας ἐπὶ ἰδιορρήθῳ βομοῦ κρισταμένου ὡς μεγάλου τελετάρχου τοῦ ἀνετέλλοντος ἡλίου;

Τίς δὲν ἐννοεῖ τὴν βελτίαν πρὸς τὴν μελαγχολίαν ῥοπήν καὶ τὴν περιπαθῆ πρὸς τὴν φύσιν λιτρείαν τοῦ Σχίλλερ, ἐκ τοῦ μικροῦ παιδίου ὅπερ κατὰ μίαν θυελλώδη νύκτα ἀνερρι-

χθῆ ἐπὶ δένδρῳ ὅπου θαυμάση ἐπισκήπτοντα τὸν κεραυνὸν καὶ ὅπερ ἀποκρίνεται εἰς τὴν ἐρώτησιν τοῦ ἀνακλήτουτος; αὐτὸ ἀνὰ τὸ δάσος πατρός του;

— Τί ἔκαμες ἐκεῖ ἐπάνω παληοπαῖδο; — Ἐβλεπα τὸν οὐρανὸν πῶς ζέρανγε τ' ἀστροπέλεσι; . . .

Καὶ ὁ χαρακτήρ τοῦ Βερανζέ, ὁ εἶρων καὶ δικητικὸς, τοῦ ποιητοῦ Βερανζέ τοῦ παίζοντος μετὰ τὴν ἰδέαν τοῦ θεοῦ, ὡς γατάκι μετὰ μίαν ῥάκουσιν, δὲν διαφαίνεται ἐκ τοῦ θρασέος καὶ εἶρωνος παιδίου; κατὰ μίαν θυελλώδη ἡμέραν ἐν ᾧ τὸ σῦνερα ἐξηρεύγοντο κεραυνοὺς, ἡ μήτηρ του ἐρρῶντιζέ μετ' ἀγίασμα τὴν οἰκίαν (τὸ ἀγίασμα εἶνε τὸ ἀλεξικέραυνον τῶν ἱερῶν) ἀλλ' ὁ κεραυνὸς ἐπεσε καὶ ἐπεσε πλησίον τοῦ Βερανζέ, ὅστις πάλιν ἐπεσε λιπόθυμος· ποῖα ἦτο ἡ πρώτη λέξις τοῦ παιδίου ἔκτα συνελθόντος, ἦτο ἡ δικητικωτάτη αὐτῆ εἰρωνία πρὸς τὴν μητέρα του;

— Τί σ' ὠφέλησε λοιπὸν τ' ἀγίασμα;

Καὶ βλέποντες τὸν Βύωνα ἀναρριχόμενον ἐπὶ τῶν ἀπορροῶν τῆς Καλιφονίας βράχων, μεθυσκοντα ἐκ τοῦ ῥόχθου τῶν ἐξηρησμένων κυμάτων, παλαιῶνα κατ' αὐτῶν καὶ δαμάζοντα αὐτὰ, ὡς ἱπποδαμαστής ἀτίθασον κέλυτα, διασχίζοντα τὸ πέλαγος τὸ γαίης ἄρηρ καὶ τέλει, τὸ ἀπειρόστατον, ὅπως λέγει, δὲν ἐννοοῦμεν ἀμέσως τὸν ῥιψοκίνδυνον, τὸν ὑπερῆραν, τὸν ἀτίθασον, τὸν μηδέποτε ἠρεμοῦντα, τὸν διὰ τῆς ἐλευθερίας λάτρη καὶ βάρδον; Τίς οἶδεν ἂν τὸ κύμα δὲν ἐψυθίρισε πρῶτον εἰς τὸ οὖς του τὴν λέξιν ἐλευθερία, τίς οἶδεν εἰς ποῖαν τρικυμίαν ὀρεῖλεται τὸ ἄσπρη τῶν Πιεργιῶν;

Καὶ τί ἄλλο εἶνε ἡ ποίησις του ἡ συνεχῆς τρικυμία; πόσους μαργαρίτας ἀρά γενεῆ ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ νύματος ὁ κολυμβητὴς καὶ ἐδωρήσατο εἰς τὸν ποιητὴν;

III

Ἐν ἐν τῶν μῶλων τὰ ὅπαια ἡ Ἐρις τῆς ἐποχῆς τοῦ Βύρωνος εἶχε ῥίψει ἐντὸς τῶν σπουδαστηρίων τῶν κριτικῶν ἦτο καὶ· ἂν ὑπῆρξεν ἡ δὲν ὑπῆρξε Λέανδρος, καὶ ἂν ἦτο δυνατὸν νὰ διέλθῃ νηχόμενος τὸν Ἑλλησπόντον.

Εἶχον δίκαιον, διότι αὐτοὶ ἐχάνοντο εἰς τὸ πέλαγος τῶν ὑποθέσεων ὅπερ ἐδημιούργουν δὲν ἠνύοντο δικαίως εἰς ἄνθρωπος νὰ ῥιψοκινδυνεύῃ τοσοῦτον θρασέος, ἐν ᾧ ἠδύνατο νὰ ἐκτελέσῃ

τὸ ταξιδίον τοῦτο ἀπὸ τῆς Ἀδύου εἰς τὴν Σηστόν διὰ λέμβου, πρῶτα πολλῶ ἀπλούστερον βεβαίως, καὶ πρὸ πάντων ἀκινδυνώτερον.

Ἄλλ' οὐδεὶς τῶν κριτικῶν τούτων τῶν φιλονεικούντων τὴν αὐθεντικότητα, τὴν ὑπαρξίν αὐτῆν τοῦ ἥρωος τοῦ Μουσαίου, ἀπερῆσαι ν' ἀφήσῃ τὸ ἐδάδιον του καὶ τὰ σκωληκώδη τὰ χειρογράφα του ὅπως ἐπαναλάβῃ τὸ πείραμα· ἰδοὺ πῶς θὰ ἐλύετο τὸ ζήτημα.

Τότε θὰ κατάρθον συγγνώμης νὰ διασκηρῖνωσι καὶ τὸ ἄλλο σκανδαλώδες ζήτημα· τί ἠνύει ὁ Ὀμηρος ἀποκαλῶν τὸν Ἑλλησπόντον ἄπειρον; Μεταξὺ ὧων τούτων οὐδεὶς Κούρτιος εἰρήθῃ ὅπως ῥιφθῆ εἰς τὸ γράμα· ἦσαν θετικοὶ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι· πιστεύω ὅτι ἦσαν ὅλοι καθήγηται. Μόνος ὁ Βύρων, ὡς ποιητὴς, ἀνέλαβε νὰ ἐπαναλάβῃ τὸν ἄθλον τοῦ Λεάνδρου καὶ τὸν ἐξετέλεσε· ἀλλ' ἂν ὁ Λέανδρος ἐν τῇ ἀντίπερῃ ἀκτῇ εὑρίσκει ἀναμένονσαν αὐτὸν ἠνεργημένην ἀγκάλην, ὁ Βύρων εἶρε . . . σφοδρῶν πυρετῶν, ἀλλὰ καὶ μίαν νύμφην, τὴν Νύμφην τῆς Ἀθίδου· διότι κατόπιν τῆς λιποθυμίας ἦν ὑπέστη ἐνεπνεύθη τὸ ἀριστοῦργημα ἐκεῖνο.

Ἐν μιᾷ τῶν σημειώσεων τοῦ ἔπους τούτου λέγει ἐπὶ λέξει· ἐπὶ τέλους ἐδαρύνθη τὸν πάταγον τούτον· καὶ μὴ δυναμῶνται τὸν κατασιγάτω ἄλλως ἀπερῆσαι νὰ διέλθῃ τὸ στενὸν τοῦ Ἑλλησπόντου· θὰ ἔγω κερῶν νὰ ἐπαναλάβω τὸ πείραμα πρὶν ἐπι συμφορῶσιν οἱ διγογγυμοῦντες. Πράγματι ἡ δίκη δὲν ἔσχεν ἐπι τὴν τελεσιδικίαν τῆς ἀπόρασι καὶ αἱ σφραγῆσαι περιστρέφονται περὶ μίαν λέξιν, περὶ τὸ ἐπίθετον τοῦ Ὀμήρου. Ὁ ποιητὴς πιθανῶς ὑπελόγησε τὸ διάστημα ὡς φιλάρεσκος μετρεῖ τοῦ χρόνου τὴν διάρκειαν, καὶ καλεῖ ἄπειρον διάστημα ἕλαττον τοῦ ἡμίσεως μιλίου· οὕτω καὶ ἡ φιλάρεσκος ὀριζέται ἀρσώσιον αἰώνιον μὴ διακοῦσαν ἐπέκεινα τῶν δύο ἐβδομάδων.

Ἴδου πῶς ὁ σκεπτικὸς Βύρων ὀμιλεῖ περὶ τοῦ Ὀμήρου· πῶς ὁ ἡλικίος ποιητὴς μεταχειρίζεται τὸν τυρλὸν ποιητὴν.

Τῆ 3 Μαΐου 1840 ἀπεπειράθη τὸ πείραμα τοῦτο μετὰ τοῦ φίλου του ὑπολοχαγοῦ Ἐκενγχεδ. Δικπειραθῆ ἐν μιᾷ ὥρᾳ εἰς τὴν ἀντίπερῃ ἀκτῆν τοῦ στενοῦ, τοῦ ὁποῖου τὸ πλάτος κατ' εὐθείαν γραμμὴν εἶνε 1960 μέτρων· ἀλλ' ἡ ἀπόστασις αὐτῆ εἶνε διπλῆ ἢ τριπλῆ διὰ τὸν κολυμβητὴν τὸν παρασυρόμενον δεξιζῆ ἡ ἀριστερὰ ὑπὸ τῆς ὀρμῆς τοῦ ρεύματος. Οἱ δύο κολυμβηταὶ ἀνεχώρησαν ἐκ τῆς Εὐρωπαϊ-

κῆς ἀκτῆς ὅπως διαπεραιωθῶσιν εἰς τὴν Ἀσιατικὴν· τοῦτο ἦν ἀπλή συμπέσις, ἦν ὅμως μετεχειρίσθησαν οἱ ἐχθροὶ του ὡς ἐπιγείρημα κατ' αὐτῶν. Εἰς συμπατριότητος τοῦ Λέανδρου Βύρωνος κλυόμενος Turner ζυλοτυπῶν τοὺς θριάμβους του (τοὺς κολυμβητικούς ἐνοεῖται, διότι οἱ ποιητικοὶ εἶνε ἐκτὸς τοῦ θέματος) ἀπεπειράθη καὶ αὐτὸς νὰ διέλθῃ ἐκ τῆς Ἀσίας εἰς τὴν Εὐρώπην· ἀλλὰ μετὰ εἰκοσι πέντε λεπτὰ ἐπανάκαμψεν εἰς τὴν παραλίαν, ἀσθμαίνων, λιποθυμῶν. Ἐπανακάμψας δ' εἰς Ἀγγλίαν διῆσχρησθή ὅτι ὁ Βύρων ἐξετέλεσε τὸ εὐχρῆς μόνον μέρος τοῦ ἄθλου δηλ. τὴν ἐξ Εὐρώπης εἰς Ἀσίαν διαβάσιν, ἐν ᾧ ὁ Λέανδρος ἐξετέλει δις τὴν διαβάσιν καὶ ἐπομένως οὐδὲν ἐτεκμηρίου τὸ πείραμα τοῦ εὐγενοῦς Λέανδρου, καθόσον τὸ ρεῦμα ἦν σφοδρότερον ἐξ Ἀσίας εἰς Εὐρώπην.

Ὁ ποιητὴς τοῦ Δὸν Ζουὰν ἀπέδιδε μεγάλαν σημασίαν εἰς τοὺς μικροὺς τούτους θριάμβους· καὶ διὰ τοῦτο ἐσπευσε νὰ ὑπερασπίσῃ αὐτοῦν. Δι' ἐντονοτάτης ἀπατητικῆς χρονολογούμενης ἐκ Ραβέννης (21 Φεβρουαρίου 1821) ὁ ῥωμαλέος κολυμβητὴς δικητικώτατα κατερινοῦται τοῦ Turner, ὅστις ἀρνέεται τὸ δυνατὸν τῆς διαβάσεως τοῦ Ἑλλησπόντου μόνον καὶ μόνον διότι δὲν τὸ κατάρθωσεν ὁ ἴδιος καὶ ἐσταμάτησεν εἰς διάστημα 100 ὀργυίων.

Ἡ ὄλιος προσωπικὴ αὐτῆ ἀποτυχία ἀπεδείκνυε μόνον ὅτι ὁ K. Turner δὲν ἦτο πεπλασμένος διὰ κολυμβητὴν. Τὸ ρεῦμα ἦτο σφοδρότερον ἐν ταύτης ἢ ἐκείνης τῆς διευθύνσεως; Ὁ Βύρων τὸ ἠγνύει· ἀλλ' οὐτε ἐρρῶντιζεν νὰ τὸ ἀβθῆ. Τὸ ζήτημα ἦν ἂν ἠδύνατο νὰ ἐπιτευχθῆ ἡ διαβάσις· εἰς νέος Νεαπολιτανὸς καὶ εἰς Ἑβραῖος εἶχον ἤδη διέλθει τὸν Ἑλλησπόντον. Μετὰ ταῦτα ἔλεγον ὅτι ἐβεβαίωθη ἐξ ἰδίας πείρας ὡς καὶ ἐκ τῆς τῶν ἄλλων ὅτι ὁ διάπλους τοῦ Λεάνδρου ἦν κατορθωτὸς καθόσον πᾶς νέος εὐεκτῶν καὶ μέτρως κολυμβητῆς δύναται ἐκ τῆς μιᾶς ἀκτῆς νὰ μεταβῆ εἰς τὴν ἄλλην.

Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸν Ὀμηρον ὁ Βύρων τὸν συναλμύζανεν ἐπ' αὐτοφῶρ ἐγαλήματι . . . ὑπερβολῆς.

Κατὰ βάθος ὅλη αὐτὴ ἡ πρὸς τὸν ποιητὴν κενετρέχεια ἦν ἀπλή ἀνοησία. Ὁ Βύρων δὲν εἰδείξεν πλειστάκις τῆς ἰκανότητάς του τεκμηρίρια; δὲ διήλθεν τὸν Τάγον κολυμβῶν, τὸν Τάγον, οὕτως τὸ ρεῦμα ἦτο πολλῶ ὀρμητικώτερον τοῦ Ἑλλησπόντου; Ὁ Βύρων τότε εἶγε διαμεινῆ τρεῖς ὥρας ἐν τῷ ὕδατι, δηλαδὴ δύο

NINA

I

ΑΙ ΠΕΡΙΗΤΕΙΑΙ ΤΟΥ ΙΑΚΩΒΟΥ

Οἱ δύο σύζυγοι παρηκολούθησαν ἐπὶ τινα λεπτὰ διὰ τοῦ βλέμματος τὸν Ἰακώβον κατερχόμενον τὴν ὁδὸν, ἔπειτα εἰσῆλθον πάλιν εἰς τὸ καπηλεῖον καὶ ὁ Λουσαρ ἤρχισε τὰς ἀνατομικὰς του μελέτας ἐπὶ τοῦ τεραστίου ἐκείνου λαχάνου, τὸ ὅποιον ὀλονὲν ἀποφυλλίζομενον ὁμοιάζεν ἤδη πρὸς φαλακρὰν κεφαλὴν ἀκαδημαϊκοῦ.

— Ἀπὸ ὅλη αὐτὴ τὴν ἱστορίαν — εἶπεν ἡ κ. Λουσαρ μετ' ὅλης τῆς σοβαρότητος — δὲν καταλαβαίνω τίποτε· ἀλλὰ τὸ

κάτω τῆς γραφῆς ἐμεῖς δὲν ἔχομε νὰ κάμωμεν τίποτε.

Ἐνθ' συνέβαινον ταῦτα εἰς τὸ καπηλεῖον τῆς Σαιντ-Ἀδρέας, κάτω παρὰ τὴν μεγάλην προκυμαίαν εἰς τὸ ἐσιτατόριον τοῦ ξενοδοχείου τοῦ Λουβέρου οἱ ταξιδιῶται ὅσοι ἠέφθασαν ταύτην τὴν στιγμὴν ἢ ἐπρόκειτο νὰ ἀναχωρήσωσι μετ' ὀλίγον παρεκάθηντο εἰς κοινήν τινα τράπεζαν προαρτιστοῦντες κατὰ τὸ ἀγγλικὸν μᾶλλον ἔθιμον μετῆρον, γάλα, αὐγά καὶ βούτηρον. Ἄντικρὺ τῆς εἰσόδου ἐκάθητο Ἀγγλος τις μετὰ τῆς θυγατρὸς του, ἀληθοῦς νύμφης τῆς Ἀλβιδῶνος, τῆς ὁποίας οἱ μακροὶ βόστροχοι εἶχον τὸ χρῶμα τοῦ ἰάσπιδος καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τὴν λαμπρότητα τῶν ἀστέρων καὶ τὸ ὠραῖον ἐκεῖνο γαλανὸν χρῶμα τοῦ οὐρανοῦ, τὸ ὅποιον συχνότερον βλέπουσιν οἱ Ἀγγλοὶ εἰς τοὺς ὀφθαλμούς των γυναικῶν ἢ εἰς αὐτὸν τὸν οὐρανὸν των. Τὴν

κεφαλὴν τῆς τραπέζης κατεῖχεν ἔμπορος ἐκ τοῦ Ρουὰν, κατηρθυόμενος εἰς Λονδίον, ὅστις εἶχε τὴν φλυαρίαν μεσημβρινοῦ καὶ ἐλάλει ἀδιακόπως, ἐνθ' ὁ παρὰ τὸ πλευρόν του νεανίας, εἶκοσι καὶ ὀκτὼ μόλις ἐτῶν, Γάλλος ἀληθῆς; τὴν φυσιογνωμίαν καὶ τὴν ζωηρότητα, Παρισίνοσ τὴν προφορὰν καὶ τοὺς τρόπους καὶ γλυκὺς τὴν ἐκφρασίαν, ἀλλ' ἀφιέμενος ἐνίοτε τις οἶδεν εἰς τίνας Ὀλιβεράς ἀναμνήσεις τοῦ παρελθόντος ἢ εὐφρόσυνα περὶ τοῦ μέλλοντος ὀνειροπωλήματα, δὲν ἐφαίνετο προσέχων πολὺ εἰς τὴν ἀγορεύσιν του ὡς ἀνωτέρω μδλον ὅτι τὸ ὑπὸ συζητησιν θέμα ἦτο ὅπως οὐν ἐνδιαφέρον. Ἐπρόκειτο περὶ πλαστογραφίας γραμματίου μεγάλου τινοῦ τραπεζικοῦ οἴκου ἐν Λονδίῳ.

— Ἀλλὰ δὲν ἀνεκαλύφθη λοιπὸν τίποτε — ἠρώτησεν ἐπὶ τέλους ὁ νεανίας ἀνανήψας — ἡ ἀστυνομία τοῦ Λονδίνου ἂς μὴ λέγωσι

τότε ὅτι εἶναι καλλιτέρα ἐκεῖνης τῶν Παρισίων. Παρηλθον εἶκοσι τέσσαρες ὥραι, ὡς λέγετε, καί . . .

— Οἱ κλέπται εἶναι πάντοτε ἐπιτηδεῖοτεροι τῶν φυλάκων — εἶπεν ὁ Ἀγγλος.

— Ἄλλ' ἡ ἀστυνομία ἔπρεπε νὰ ἦνε ἐπιτηδευστέρα.

— Καὶ ὅμως δὲν εἶναι πάντοτε εὐκόλον τοῦτο — ὑπέλαθεν ὁ ἔμπορος. — Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς, ὡς ἤκουσα, παρουσιάσθη εἰς τὸ γραφεῖον καὶ ἡ ἐξωστρικὴ του περίβολη καὶ τὸ ὄαρρος του δὲν ἠδύνατο νὰ δώσωσι τὴν ἐλαχίστην λαβὴν εἰς ὑπόψιαν. Τὸ συνάλλαγμα ἦτο ἐν τάξει, ἔλαβε τὰ χρήματα, ἔδωκε τὴν ὑπογραφήν του καὶ τὴν διεύθυνσιν καὶ . . . ἀνεχώρησεν. Ὅταν ἀνεκαλύφθη ὅτι τὸ γραμματίον ἐκεῖνο ἦτο πλαστογραφημένον, ὁ κύριος αὐτὸς δὲν εὑρίσκειτο πλέον ἐν Λονδίῳ.

Ἐνθ' ὁ ἔμπορος διηγείτο ταῦτα ὁ νεανίας ἀδιακόπως ἔσπερε πρὸς τὴν θύραν τὰ βλέμμαρα καὶ παρετῆρει τὸν ξενοδόχον καὶ τοὺς εἰσερχομένους ὑπῆρέτας, ὥσει περιμένων ἀπάντησιν τινα.

— Μήπως ὁ κ. Δωρναὶ ἀνεχώρησε; Ὁ κ. Ἐδουάρδος εἶναι ἐδῶ;

— Ὁ Δωρναὶ — διότι οὕτως ἐκαλεῖτο ὁ νεανίας — ἐρρίφθη εἰς τὴν θύραν ἀνυπόμονος νὰ μάθῃ τί συνέβη εἰς τὸν ὑπῆρέτην του, εἰς ὃν εἶχε πᾶσαν ἐμπιστοσύνην. Ὁ Ἰακώβος παρ' ὀλίγον νὰ ῥιφθῆ εἰς τὰς ἀγκάλας του

περισσότερον παρ' ὅσον ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Ἑλλησπόντου.

Τὸ 1818 Ἰταλὸς τις Ἰππότης Μεγακλῆδο, ἐπιτηδεύτατος κολυμβητής, ἀκόλουθος ὡς δικηγόρος τοῦ Γαλλικοῦ ἐν Ἑνετίᾳ προξενείου, ἐκαυχῆθη ὅτι δύναται νὰ καταβάλῃ αὐτόν. Παράδοξον πρῶγμα! καὶ ὁ ἀνταγωνιστὴς του ὁ Ἰταλὸς ἦτο ἐπίσης χωλὸς, ἔχων καὶ τοὺς δύο μηροὺς τετραυραμένους κατὰ τοὺς πολέμους τῆς Αὐτοκρατορίας. Ἐκατέρωθεν ἦσαν οἱ αὐτοὶ ἐπιτυχίας ὅροι· τὴν λεπτομέρειαν ταύτην ὁ υπερήφανος Βύρων διήλθεν ἐν σιγῇ· καὶ εἶνε εὐμάντευτος ὁ λόγος· ἐκτός τῆς παραλείψεως ταύτης ἡ ἀσκήσις τοῦ διαγωνισμοῦ τούτου εἶνε ἀκριβοστάτη.

Τρεῖς ἀνεχώρησαν ἀπὸ τῆς ἀκτῆς, καθύστερον καὶ εἰς φίλος τοῦ Λόρδου Βύρωνος συνηθώθῃ μετ' αὐτῶν, ἀλλ' ἔσθασαν . . . εἰς καὶ μόνος. Ὡς ἀρετήρια ὄρισθη ἡ νῆσος Lido, φρουρὸς ἐπαγρυπνῶν ἐπὶ τῆς εἰσόδου τοῦ τεναγούς. Ἀπὸ τοῦ μέρους τούτου ἄχρις Ἑνετίας, ἡ τριὰς ἔπλευσαν ὁμοῦ· ἐντελής συμφωνία. Ἀλλὰ κατὰ τὴν εἰσόδον τῆς μεγάλης διώρυγος τῆς διαιρούσης τὴν πόλιν εἰς δύο ἄνισα μέρη ὁ Μεγακλῆδο ἐσταμάτησε· ὁ φίλος τοῦ Βύρωνος διέβη τὸ Rialto· ἀλλ' ἐκεῖ ἠγκυροβόλησε· οὐχὶ διότι ἀπνύθησε, ἀλλὰ διότι διεπέρασε ἀντὶ τὸ ψύχος. Εἶχε μείνει τέσσαρας ὥρας ἄνευ διαλείμματος ἐν τῷ ὕδατι, ἀνακουόμενος μόνον ἐπὶ τῶν νώτων, τοῦθ' ὅπερ περιελαμβάνετο ἐν τοῖς ὅροις τοῦ προγράμματος.

Ὁ Βύρων διέβη ὄλην τὴν μεγάλην διώρυγα, ἐξῆλθε τῆς Ἑνετίας καὶ ἠκολούθησεν εὐχαιρῶς τὸν δρόμον μέχρι μίαν νῆσον τῶν περαιτέρω κειμένων. Εἶχε κολυμβήσει τέσσαρας ὥρας καὶ εἴκοσι λεπτά καὶ ἦτον ικανὸς νὰ ἐξκολούθησεν ἐπὶ δύο ἔτι ὥρας, καίτοι ἀπεκωλύετο ὑπὸ τοῦ ἐνδύματός του. Ὁ Λόρδος Βύρων ἦτο τότε τριακονταετής καὶ οἱ ἕτεροι ὁμήλικες περίπου αὐτῶν. «Μετὰ τοιοῦτον πείραμα, ἐκφωνεῖ, ἠδυνάμην πλέον ν' ἀμφιβάλω περὶ τοῦ διαπλοῦ τοῦ Λεάνδρου; Ἐὰν τρεῖς ἄνθρωποι διήνυσαν πλέον τοῦ Ἑλλησπόντου, διατὶ ὁ Λεάνδρος θὰ ἠδυνάτετο νὰ διέλθῃ ἕλαττον διάστημα;»¹⁾

IV

Τὸ κολυμβήμα ἦτο μία τῶν μεγίστων τέρψεων τοῦ Βύρωνος· τὸ διηγείται ὁ ἴδιος ἐν τῷ

1) Guillaume Depping La course dans l'eau.

ἡμερολογίῳ του· μετὰ τὸ κολυμβήμα ἐκάθητο ἐπὶ βράχου ὑψηλοῦ ὑπὲρ τὴν θάλασσαν ὑψομένον, καὶ βλέπων τὴν θάλασσαν καὶ τὸν οὐρανὸν ἐνεπνέετο τὴν ποιήσιν τῶν ἐκείνων τὴν βραθεῖαν καὶ τετραραμμένην ὡς τὴν θάλασσαν, ὑψηλὴν ὡς τὸν οὐρανόν, καὶ ἀθάνατον ὡς ἀμρότερα.

Λέγουσιν ὅτι ὁ Βύρων ὑπερηφάνετο μᾶλλον διὰ τὴν εὐθυβολίαν του ἐξοχος ὢν σκοπευτής, διὰ τὴν περὶ τὸ πυγμαχεῖν ἰκανότητά του καυχόμενος πολλοχῶς τῶν ἔργων του ὅτι ἔσχε διδάσκαλον τὸν διάσημον πύκτην John Jahkson (gentleman boxer ἐπικληθέντα)²⁾ καὶ διὰ τὴν νηκτικὴν αὐτοῦ ἐπιδεικνύοντα μᾶλλον, παρὰ διὰ τὴν ποιητικὴν του μεγαλοφυΐαν.

Ὡς πρὸς τοῦτο μᾶς ἐπιτρέπεται βεβαίως ν' ἀμφιβάλωμεν, διότι εἰμεθα βεβαίον ὅτι ὁ Βύρων ἐξετίμα τὴν κεφαλὴν του περισσότερο τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν του· τὸ ἀληθές ὅμως εἶνε ὅτι ἡ ποιήσις του φέρει τὴν σφαγίδαν τοῦ κολυμβητοῦ· ἡ θάλασσα εἶνε ἐρωμένη του καὶ ὄρμηξ παράφορος εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς· ἰδοὺ πῶς ὁ ποιητὴς καὶ ὁ κολυμβητὴς διδούσιν ἀλλήλοις τὴν χεῖρα ἐν τῇ θείᾳ τάττῃ τοῦ Τσαϊλδ' Ἀρολδ' στροφῆς:

«Ὡκεανὲ! σὲ ἠγάπησα ἀέριποτε· ἡ γλυκυτάτη τῆς νόστιμότητός μου καρρὴν νὰ παραδίδωμαι εἰς τοὺς κόλπους σου, περιεφρόνητος τυχαίως ἐπὶ τῶν κυμάτων σου ὡς οἱ πομφύλογες τοῦ ἀφροῦ σου. Ἐν τῇ παιδικῇ ἡλικίᾳ μου ἐπαίζον ἐπὶ τῶν σπιλάδων μετὰ τῶν κρασπέδων σου· ὦ! ποίαν ἠδονὴν ἠσθάνομην τότε· ἐὰν δὲ ἡ θάλασσα παρωργισμένη καθίστανε αὐτὰ ἐπίφοβα καὶ αὐτοὶ οἱ ῥόβοι μ' ἐθέλοντο· διότι ἤμην ὡς τέκνον σου, ἐνεπιστεύομην ἑμαυτὸν εἰς τὰ ὕδατά σου καὶ ἐθώπευον μετὰ τὴν χεῖρα μου τὴν ὑγρὰν χιτῆν σου, ὡς πράττω καὶ τώρα.»

Ἐν τῷ Δὸν Ζουάν λέγει. «Μαθὼν (ὁ Δὸν Ζουάν) νὰ νήχηται ἐν τῷ μεγάλωσπρεπὶ τούτῳ ποταμῷ ῥέπατος πλειστοκίνας νὰ καυχῆται ἐπὶ τούτῳ. Δυσκόλιον ἠδύνατο νὰ εὐρεθῇ κολυμβητῆς ἐπιτηδεύτερος αὐτοῦ· ἦν ἴσως ἰκανὸς νὰ διακολυμβήσῃ τὸν Ἑλλησπόντον ὡς ὁ Λεάνδρος ὁ Ἐκενεγδ καὶ ἐγὼ διακολυμβήσαμην αὐτόν ἐφ' ᾧ δὲν ὑπερηφάνετο μὲθ' ὀλίγων.»

Καὶ ὁ Κύρολδ' ἐν τῷ Γ'. ᾄσματι τοῦ Corsair «μὴ δυνάμενος νὰ περιμένῃ ῥίπτεται εἰς τὴν θάλασσαν, κολυμβᾷ, πηδᾷ εἰς τὴν ἐξορὴν καὶ ἀναβαίνει διὰ τῆς συνήθους αὐτῷ ὁδοῦ.»

Ὁ Βύρων διακολυμβᾷ προσέτι ἐν ὄλῃ του

1) Dep La boxe en Angleterre.

τῇ ποιήσει· εἶνε ὁ ἀτομικώτερος τῶν ποιητῶν τοῦ κόσμου· τὰ αἰσθημάτά του ἐπιπλεύουσιν ἐφ' ὅλης του τῆς ποιήσεως· δὲν ἐννοεῖ νὰ θυσιασθῆ πρὸ τῶν ἠρώων του· διὰ τοῦτο ὄλοι οἱ ἠρώές του, δηλ. ὄλοι οἱ Βύρωνες, κολυμβῶσι.

Εἰν' ἀληθές ὅτι ὁ Βύρων ἀποδίδει εἰς τὴν θάλασσαν ὡς ποιήσιν ὅ, τι ἔλαβεν ἐξ αὐτῆς ὡς ἔμπνευσιν· ἴσως εἶνε αἱ ῥοιυότεραι του στροφῆς αἱ πρὸς αὐτὴν ἀπευθυνόμεναι· ἀνερχόμενος ἐπὶ τοῦ Παρνασσοῦ δὲν δύναται νὰ μὴ ἀτενίσῃ τὴν θάλασσαν καὶ τὴν παραγορεύσῃ.

Ἄλλ' ὁ μέγας ποιητὴς δὲν ἀρίνει οὐτε στιγμὴν νὰ συνέλθωμεν ἐκ τῆς γοητείας ὅπως τὸν ἐξετάσωμεν καὶ ὡς ἄτομον· ὁ ἀτόμητος κολυμβητῆς, ἀψήφωδ' ἀμυκώμενα καὶ ἀφρόεντα κύματα ἀπερορήθη ὑπὸ τῶν ἰδίων ἑαυτοῦ κυμάτων· ὁ ποιητὴς κατέπεε τὸν κολυμβητήν.

ΑΙΜΥΓΙΟΣ ΕΙΜΑΡΜΕΝΟΣ.

ΠΕΡΙ ΗΘΩΝ ΚΑΙ ΕΘΙΜΩΝ ΤΩΝ ΛΕΙΒΙΣΙΑΝΩΝ.

(Συνέχεια καὶ τέλος). α)

Περὶ γάμου.

Τὸ μὲν Σάββατον, ἦγον τὴν παρκομὴν τῆς τελέσεως τοῦ γάμου μετακλιμίζουσιν ἐκ τῶν ἀγρῶν εἰς τὴν νυμφικὴν οἰκίαν δάφνας, ἄς ἐτρύγων (κατὰ τὸν παραδεδομένον ὅρον), ἔκοπτον δηλ. μόνον τὰ φύλλα, δι' ὧν ἐπλήρουν τὰ κενὰ προσκεφάλια τῆς φερῆς ἀριθμούμενα ὑπὲρ τὰ εἴκοσι. Ἐν ᾧ δ' ἐτρούγων τὰ δαφνόφυλλα, ἦδον ἐγκωμιστικὰ τῆς νύμφης ᾄσματα. Τὴν δὲ Κυριακὴν πρὸ μεσημβρίας συνέρχονται οἱ κεκλημένοι εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ γαμβροῦ ὀρχούμενοι τὸν γεμιστὸν (ἢ κύκλιον) καὶ μετὰ μίαν ὥραν οἱ συγγενεῖς τοῦ γαμβροῦ καὶ οἱ περρυρισκόμενοι ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παῖδια ἐπισκέπτονται τὴν οἰκίαν τῆς νύμφης προηγουμένου τοῦ Σεβειλεῖ καὶ προπορευομένου τοῦ λυριστοῦ καὶ τραγωδιστῶν ἄδόντων ἐρωτικὰ ᾄσματα. Ἡ δ' ἐπίσκεψις αὕτη ἐκαλεῖτο Λαγροῦθια, διότι οἱ συγγενεῖς ραίνουσι τὰς ἐκτεθειμένους προίκας, τουτέστι τὰ νυμφικὰ ἐνδύματα καὶ τὰς στρωμνὰς ἀμύγδαλα καὶ νομίσματα καὶ μετὰ τὸ κέρασμα τὸ πλουσιοπάρο-

(α) τὰς φυλλάδιον ὁ Βύρωνος τοῦ μηνὸς Φεβρουαρίου ἐ. ε.

γιν' ὑποστρέφουσιν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ γαμβροῦ ἢ μουσικῇ καὶ ὄδαις. Κατόπιν αὐτῶν ἔρχονται οἱ οἰκετοὶ τῆς νύμφης προπορευόμενον τοῦ ἱερέως καὶ δύο παῖδων βασταζόντων τὰ ἱμάτια τοῦ γαμβροῦ, τὰ λεγόμενα Γαμβρίκια, περιεχόμενα ἐντὸς δύο χειρομάκτρων, ὧν τὸ μὲν περιλαμβάνει τὸν γιτώννα, τὸ ἐσόθρακον καὶ τὰ ὑποκάμισα τοῦ γαμβροῦ καὶ παρανύμφου, τὸ δὲ τὸ σιλβάρι, κοντογούνη κλ. παρακολουθοῦντων τῶν τῆς νύμφης συγγενῶν καὶ τῆς λύρας καὶ ἄδόντων ἐρωτικὰ ᾄσματα. Ὁ δ' ἱερεὺς ἔλθων εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ γαμβροῦ λαμβάνει τὰ γαμβρίκια, ἅτιν' ἀποθέτει ἐν κλισίῳ, διδοὺς ἀνὰ ἕν χειρομάκτρον τῷ προσεστώτι (προεστώως, ὡς γνωστὸν, καλεῖται ὁ προσβύτερος τῶν ἐρημεριῶν τῶ τόπου) καὶ τῷ ἐπιτρόπῳ τῶν Ἀρχιερέων, ἔπειτα ἀπλώνει μανθῆλιον ἐπὶ τῶν ἱματίων καὶ ἀρ' οὐ θυμιάσῃ καὶ εὐλογήσῃ σταυροειδῶς καὶ ἐπιφανήσῃ τὸ «Καλορίζικον» ἀρχοῦναι πρῶτον ὁ γαμβρός, ἡ ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ἐὰν ἐτι ζῆ, ῥίπτουσι τὸν ἱμῆμα ἐπὶ τῶν ἐνδυμάτων καὶ μετ' αὐτοὺς ἅπαντες οἱ συγγενεῖς τοῦ γαμβροῦ καὶ τῆς νύμφης ποιοῦσι ταῦτο, μεθ' ὃ ὁ ἱερεὺς ἐπιφωνεῖ «χάρισται νὰ μὴ χουλιᾶσῃ καμμία.» Τότε ἐργεταὶ ἡ μήτηρ, ἡ ἡ πλησιαιτέρα συγγενὴς τοῦ γαμβροῦ ποιεῖ μετάνοικον καὶ λαμβάνουσα τὰ κλισίοντα τοῦ ἱερέως ἐπιφωνοῦντος «Καλορίζικα» καὶ τῶν παρόντων ἐπιφωνοῦντων μεταφέρει εἰς τὴν γωνίαν τῆς οἰκίας. Μετὰ ταῦτα οἱ μὲν συγγενεῖς τῆς νύμφης ἀπέρχονται, ὁ δὲ γαμβρός ἐνδύεται ἄδόντων συγγενῶν καὶ ἄλλων ξένων τραγωδιστῶν διάφορα ἐπανεικτικὰ ᾄσματα. Ταῦτο γίνεται καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ τῆς νύμφης, ἐνθα παρὰ τᾄσματα οἱ τραγωδισταὶ κροτοῦσι καὶ τὰς χεῖρας. Μετὰ δὲ τὴν τελετὴν τῆς ἀμπίσεως γίνονται καὶ τὸ χειροφίλημα, ὁ γαμβρός δηλ. καὶ ἡ νύμφη ἀπαλύνονται τὰς χεῖρας τῶν οἰκείων δακρυχέοντες. Τούτων λοιπὸν τελεσθέντων, οἱ οἰκετοὶ τοῦ γαμβροῦ παραλαμβάνουσιν αὐτόν καὶ τοὺς παραινόμενους (δεξιὸν καὶ ἀριστερόν) καὶ μετὰ τῆς ἄλλης συνοδείας λαμπροπορεύουσιν μεταβαίνουσιν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς νύμφης, ὅπου ἡδὴ προεπιστάλη ἱεπὸς πρὸς παραλαβὴν τῶν στρωμνῶν. Μετὰ τὴν ἐν τῇ αὐτῇ τῆς νυμφικῆς οἰκίας ἀρχίζῃ ὁ ἐκεῖ καλῶς συγκαροτημένος χορὸς διαλύεται, ὅθ' ὁ ἱερεὺς λαμβάνων τὸν γαμβρὸν ἀπὸ τῆς δεξιᾶς εἰσέρχεται εἰς τὴν οἰκίαν, ἐν ᾗ ἀπαλύνεται τὴν δεξιάν τῶν γονέων καὶ συγγενῶν τῆς νύμφης ποίων μετάνοικας μετὰ τὸν γάμον οἱ γονεῖς τῆς νύμφης κλιούσι

κλιεῖαν ὁ γαμβρός καὶ ἔπειτα ἡ συνοδία ἐν ὄδαις καὶ μουσικῇ καὶ κατόπιν καὶ ἡ νυμφικὴ συνοδία, ἐν ᾗ τραγωδισταὶ ἐγκωμισάζουσι τὸ κάλλος τῆς νύμφης διὰ διαφορῶν ἐπανεικτικῶν ᾄσμάτων καὶ δὴ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τελεῖται ἡ στέψις. Ἡ δὲ νύμφη ἐν τῇ τελετῇ τοῦ γάμου περιστάται κεκαλυμμένη τὴν ἄριαν (καλυμματα συνήθως μεταξωτόν). Παραποθέσις τῆς τελετῆς ἐπανερχονται εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ γαμβροῦ, ὅπου οὗτος λαμβάνει τὴν πρωτοκαθεδρίαν καθεζόμενος ἐν μέσῳ τῶν ἱερέων. Παρακολουθεῖ καὶ ἡ νύμφη, ἀλλ' οἱ προπορευόμενοι νεανίαι ζητοῦσι δῶρον ἐν σφάγιον, οὐ τινας μετὰ πολλὰς φιλονεικίας δοθέντος, εἰσέρχεται τέλος ἡ νύμφη εἰς τὴν οἰκίαν, ἀρ' οὐ πρῶτον πατήσῃ ἐπὶ τοῦ καταφλίου ρῆθι. Οἱ συγγενεῖς μετὰ τὰς προπέσεις καὶ ἐπευχθαὶ διαλύονται καὶ τὴν ἐπιούσαν δευτέραν συλλέγονται πάλιν, ὅτ' ἐπαναλαμβάνονται οἱ χοροὶ καὶ οἱ τῆς νύμφης οἰκετοὶ μετὰ τῆς συνήθους συνοδείας ἐπισκέπτονται τὴν οἰκίαν τοῦ γαμβροῦ φέροντες ἐγγύθριον πλακούντα. Ἐπειτα καὶ οἱ τοῦ γαμβροῦ οἰκετοὶ τελευταίον ἐπισκέπτονται καὶ αὐτοὶ τὸν οἶκον τῆς νύμφης πρὸς παραλαβὴν τῆς προίκας, ἢν πεσιέχουσι τὰ τρία ἐξῆς σκεύη, ἧτοι κισθώτιον, ζεμπύλιον καὶ κορίνιον, ἃ τινα φέρουσι ἐπὶ τῶν ὤμων αἱ παράνυμφοι (κουμπουράκι τῆς νύμφης). Αὗται λοιπὸν πορευθεῖσαι εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ γαμβροῦ ἀποπέτουσι τὰ σκεύη αὐτὰ, ἐνθα γίνεται ἡ ὑστάτη τελετὴ, τὸ λεγόμενον λελέτι, δηλ. εἰς θέσει τὴν λευκάνην ἐπὶ τοῦ κισθωτίου τῆς νύμφης, οἱ δὲ παρόντες ραίνουσιν ἕκαστος νομισμάτα, ἅτινα λαμβάνουσιν οἱ λυρισταί. Καὶ ἀρ' οὐ χορεύουσι τὸ Νικαί, περαίνονται αὐτελετὰ τοῦ γάμου. Τὸν γαμβρὸν πορευόμενον εἰς παραλήψιν τῆς νύμφης ραίνουσι βαυβακιστοῖρον (ὡς οἰωνὸν πολυτελείας) τὴν δὲ δευτέραν κομίζουσι δύο μεγάλους κλώνας δάφνης, οὗς ἱστᾷ παρὰ τὸν παστὸν κατὰ τὴν γωνίαν καὶ οἱ κλώνες αὐτοὶ ἴστανται ἐκεῖ μέχρι τῆς τεσσαρακοστῆς ἡμέρας (ὡς σύμβολον τοῦ ἀειθαλοῦς καὶ ἀμακρῆτου ἔρωτος τῶν νονύμφων). Τὴν τετάρτην τοῦ γάμου ἡμέραν αἱ συγγενεῖς τῆς νύμφης συναθροίζονται ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ γαμβροῦ καὶ ἐγεῖρουσαι τὸν παστὸν βλέπουσι τὰ παρθένα (ἢ τὸ ὑποκάμισον τῆς τιμῆς, ὡς λέγεται ἐν Ἑπτανήσῳ). Τὴν δὲ πρῶτην Κυριακὴν, τὴν μετὰ τὸν γάμον αἱ αὐταὶ συνοδεύουσι τὴν νύμφην εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Τελευταίον ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὸν γάμον οἱ γονεῖς τῆς νύμφης κλιούσι

τὸν γαμβρὸν καὶ τὴν ἑαυτῶν θυγατέρα εἰς συμπόσιον, οὐ μετέχουσι καὶ οἱ οἰκετοὶ ἀμφοτέρων τῶν νονύμφων καὶ οὕτω δὴ λήγει ὁ γάμος.

δ) Περὶ ἐνδυμάτων τῶν ἀνδρῶν.

α) Τῆς κεφαλῆς. Τὸ Κιονιάχιον, πῖλος ἐκ λευκοῦ ἐριούχου, περὶ ὃ τυλισσεται σπειροειδῶς μεγάλη ταινία, συνήθως κυκνίη, ἢ λευκὴ σαρίκιον. Τανὺν ὅμως ἀντὶ τοῦ κιουλαχίου φέρουσι τὸ φέσι.

β) Τοῦ θώρακος· τὸ μιντάιον καὶ κοντογούμιον, τὸ μὲν πρῶτον ἔχον μακρὰς χειρίδας, τὸ δὲ δευτέρον βραχεῖας μέχρι τῶν ἀγκυῶν, κατασκευαζόμενον ἐξ ἐριούχου κυανοῦ, ἢ μέλανος. Ἀρχαίον ἀμφοτέρω ἐκοσμοῦντο καὶ διὰ χρυσῶν ποικιλμάτων ἐμπροσθεν καὶ ὀπίσθεν. Ἐσώθεν δὲ τὸ γελέκιον καὶ σωκάρδιον, τὸ μὲν χειριδωτόν, τὸ δὲ περιθωρακιδίον μόνον ἐν σχήματι gilet. Ἡ περὶ τὴν ὀσφιν ζώνη εἶναι ταινία μακρῆ, ἢ βαυβακιστὴ παχέια καὶ πολυπυγος (καθ' ἕνα αἱ βαθύκλωροι Ἀχαιαδῆς τῶν ἠρωικῶν χρόνων, περὶ ὧν τὴν ὀσφιν ὁ ζωστῆρ συναναπέθει παχέιας πυγῆς· ἐντεῦθεν τὰ ἠρωικὰ ἐπιπέτα βαθύκλωροι καὶ βαθύκλωροι γυναικες). Καὶ περὶ τὰ σκέλη ἡ βράκια καὶ τὸ σαλβάριον, ἢ μὲν ἐκ βαυβακιστοῦ ὑράσματος κυανοῦ πολυπυγος, τὸ δ' ἐξ ἐριούχου. Ἐπὶ δὲ τοῦ καλύμματος τῆς κεφαλῆς κρέμαται ἡ φούστα, ἧτοι κροσσοί, ἐντεῦθεν καὶ τὰ νήματ' αὐτῆς καλοῦνται κλίσσια, ἦγον κρόσσια.

ε) Ἀρχαία ἐνδυμασία τῶν γυναικῶν.

Τὸ κρήδεμον, δηλ. ὁ κεφαλόδεσμος τῶν γυναικῶν λαμβάνει τὸ σχῆμα ἐκ τῆς Τσαϊκίας, ἢν ἀποτελεῖ παχὺς βαυβακιστῆρ πῖλος, προεδεδεμένος δι' ἱμάτιος μετὰ τοῦ πάγωνος, ὅθεν καὶ παγωμάα καλούμενος. Τὰ δὲ περὶ τὴν Τσαϊκίαν κυλοτερῶς καὶ ἐγκαρσίως κενθῆλια, ὧν αἱ πτυχὶ τίθενται ἀλλεπαλλήλως ἐπὶ τοῦ μετώπου, ἀποτελοῦσι ποικιλίαν. Δύο δὲ κενθῆλια ἐπιτιθέμενα τὸ μὲν μετωπίδιον, τὸ δὲ ἴσα κάτω, ἧτοι καθέτως, συμπληροῦσι τὸν κεφαλόδεσμον καὶ ἀποτελοῦσι κολοσσικίαν κεφαλὴν μίαν Λειβισικίαν οἰκοκυρῆς (ἢ δεσποινίς). Ἐὰν προσθέσῃτε ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ ὀρθοὺν χρυσῶν νομισμάτων, τὸν ΚΟΥΤΕΛΛΑΙΤΗΝ λεγόμενον, καὶ ἐπὶ τῶν ὤμων τοποθετήσῃτε ἀνὰ 10—15 χρυσοῦς συρματοειδεῖς καὶ σπειροειδεῖς κρίκους, προέροντας ἐκατέρωθεν ἐπὶ τὸν παρειῶν, ἔχετε τὴν κεφαλὴν Λειβισικίαν οἰκοκυρῆς. Περὶ τὸν κορμὸν καὶ τὰ κρῖα ἔρχονται

μου συνέβη . . ; Ἄ! διὰ τί νὰ φανῶ τόσον ἀφελής! Αὐτὸ τὸ κεφάλι . . !
Καὶ ἔλεγε ταῦτα ἀσθμαίνων καὶ διακεκομμένα, ὥστε ἀληθῶς ὁ Ἐξουάρδος ἤρχισε νὰ φοβῆται μὴπως ἐτρελλάθῃ.
— Νὰ θέλῃ νὰ μὲ φιλοξενήσῃ διὰ νὰ μὲ κάμῃ νὰ ξεράσω τὸ τραῖν! Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἦτο πληρωμένος. Δὲν εἰζεύρω . . . ἀλλὰ κάποιος ἔχει συμφέρον νὰ μείνετε εἰς τὸ Χάβρ ἀκόμη μίαν ἡμέραν. Νὰ φύγωμεν . . !
— Ἄλλὰ πῶς; ἡ ἀμάξοστοιγία ἀναχωρεῖ τὸ ἔσπερας.
— Ναί· τὸ ἐξέταμα· ἀλλ' ὅπως δήποτε ἔχετε τὸν νοῦν σας.
— Ἐλα· εἶσαι φιλόποτος Ἰάκωβε, πάντοτε. Ὅστις δήποτε καὶ ἀν εἶναι αὐτὸς τί συμφέρον δύναται νὰ ἔλῃ νὰ μὲ κρατήσῃ ἐδῶ, ἔστω καὶ δύο ἡμέρας ἀκόμη . . .
— Εἰζεύρω καὶ ἐγὼ . . .

— Ἐπειτα δὲν ἐμαθεσκᾶν τὸ ὄνομά του;
— Ἄ! ἀν τὸ ἐμάνθανα . . .
— Ἀκουσε, Ἰάκωβε, εἶσαι κουρασμένος. Πήγαινε τώρα ν' ἀναπαυθῆς καὶ ἔπειτα . . .
— Νὰ ἀναπαυθῶ! Ἐγὼ; Τὸ τραῖν ἀναχωρεῖ εἰς τὰς ὀκτώ. Διηλαθῆ· ἔχομεν δέκα ὥρας ἔως τότε. Σ' αὐταῖς τῆς δέκα ὥρας θὰ κάμω τὸ Χάβρ ἄνω κάτω νὰ εὐρω αὐτὸν ἄθλιον. Ἄ! νὰ τὸν εὐρισκα!
Καὶ ὁ Ἰάκωβος ἐξῆλθεν εἰς ἀναζήτησιν τοῦ ἀγνώστου.
— Ὁ Ἰάκωβος εἶναι τίμιος — εἶπεν ὁ Ἐδουάρδος μείνας μόνος — ἀλλὰ φοβοῦμαι ὅτι χθὲς εἶχε πανηγύρι καὶ διὰ νὰ διακαιολογηθῆ ἔσχεδιάσεν ὀλόκληρον μυθιστόρημα. Καὶ ἐκάθησεν ἐπὶ τινος ἐδρας παρὰ τὴν ἐστίαν, εἰς ἣν πρὸ μικροῦ εἶχεν ἀνάψῃ τὸ πῦρ ἢ θεραπεινίς, ἔλαβε τὸν Μυσοῦ, ἀνὰ χεῖρας, ἦναψε τὴν καπνοσύ-

ριγγά του καὶ ἀνεγίνωσκε τὴν Ναμουνα, ἀκριβῶς τοὺς στίχους ἐκείνους, ὅπου περιγράφει τοὺς Μωαμεθανοὺς καπνιστὰς ἐξηπλωμένους ἐπὶ τῆς γῆς πρὸ τοῦ ναοῦ τῆς Ἱεροσαλῆμ, οἵτινες μόνον εἰζεύρουσι καὶ τῆς ζωῆς τὰ μαρτύρια καὶ τὸν θάνατον νὰ ὑπομένωσιν ἀγογγύστως, τοὺς ἐπαίτας αὐτοὺς τοὺς ὁποίους ἠδύνασο νὰ ἐκλάβῃς ὡς θεοῦς. Σπανίως κλωδοσι, κἀθῆνται κατὰ γῆς γυμνοὶ ἢ βράκένδυτοι, μετὰ τὴν κεφαλὴν ἐστηριγμένην ἐπὶ τινος λίθου, μετὰ τὸ θυλάκιον κενόν, χωρὶς νὰ σκέπτωνται τίποτε. Μὴ τοὺς ἐξυπνίσῃς· θὰ σὲ ἀποκλέσσωσι κῦνα· μὴ τοὺς πατήσῃς· δὲν θὰ ἐπιχειρήσωσι νὰ σ' ἐμποδίσωσι. Ἄλλὰ καὶ μὴ τοὺς περιφρονήσῃς· διότι δὲν εἶσαι ἀνώτερός των. — Καὶ πρὸς στιγμὴν παρασυρόμενος ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ ὁ Ἐδουάρδος, ἐνόμιζεν ὅτι ἐξίσουτο μετ' ἐκείνων εἰς τὴν εὐδαιμονίαν. Ἄλλὰ διὰ νὰ λησμονήσῃ

τις ἑαυτὸν ἐπὶ τοσοῦτον, διὰ νὰ ἀποχωρισθῇ τῶν σκέψεων του ἔστω καὶ ἐπὶ τινα δευτερόλεπτα, πρέπει νὰ κατέχῃται ὑπὸ τῆς ἀσιατικῆς ἐκείνης νοηλεΐας, ἧτις παραλύει καὶ τὸ σῶμα καὶ τὴν διάνοιν ἢ νὰ εὐρίσκηται ὑπὸ τὴν ἐπήρησιν τοῦ ὀπίου καὶ ὁ Δωρναὶ ἀρῆκε μετ' ὀλίγον τὸ βιβλίον καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὰς σκέψεις του.
— Ἄ! ἡ Βέρθα μου—ἔλεγε—δὲν εἰζεύρει τίποτε περὶ τῆς ἐπανόδου μου. Εἰς τὴν τελευταίαν μου ἐπιστολὴν τῇ ἔγραψον ὅτι ἐντὸς ὀλίγου θὰ ἦμαι εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς· καὶ ὅμως, ἐνῶ παρῆλθον ἔκτοτε τοσαῦτα ἡμέρας, τὸ διάστημα αὐτὸ μέχρι τῆς ἐσπέρας θὰ μοι φανῇ ὀλόκληρος αἰὼν!
Ὁ Ἐδουάρδος ἦτο μόνος, δὲν εἶχε πρὸς τίνα ν' ἀνακοινώσῃ τοὺς πόθους του, τὴν μέλλουσαν εὐδαιμονίαν του, τὸν ἔρωτά του, δὲν εἶχε πρὸς τινα νὰ εἰκονίσῃ τοὺς ὠραί-

ους ὀφθαλμοὺς τῆς Βέρθας του, τὴν ἀφέλειαν, τὴν αἰδηροσύνην, τὴν χάριν, πάντα ταῦτα ἠνωμένα εἰς ἐν οὐράνιον πλάσμα, τὸ ὁποῖον δύο ψυχὰ ἐλάτρουον ἐπὶ τῆς γῆς ὁ Ταρβὼς ὡς πατὴρ, αὐτὸς ὡς ἐρωμένην. Εἶχεν ἀνάγκην τοῦ δευτέρου προσώπου διὰ νὰ συνδιαλέγηται καὶ ἦνοιξε τὸ χαρτοφυλάκιόν

τὸ καθάριον ἐξ ὑφάρμακτος μεταξωτοῦ, ἢ χρυσουκέντητου, τὸ κιντογράφιον, ἢ γράν, ἢ τὸ ὑποκείμενον ἔχον ραφῆς ταινιοειδῆς μεταξωτὰς γράμματα καλουμένους (ἴσως συγγ. τῷ γρίφου) καὶ ὁ ζώστηρ, ὃν ὄνομα τῷ τῶν ἀνδρῶν ἔσθλον δὲ τὸ βρακίον, συνήθως ἐρυθρὸν, περατούμενον εἰς δύο ποδιθάρια, ἢ μενεθρέκια ποικιλόχροα, ὡς τὸ πολὺ ἐκ μεταξῆς, ἢ τινα ἐξέχουσι τοῦ κελαιδίου. Τὸ δὲ καθάριον περὶ τὸν θώρακα εἶνε ἀνοιχτὸν καὶ αὐτόθι ἐμποροῦται ὁ θώραξ τοῦ χιτῶνος διὰ τεσσάρων χρυσῶν, ἢ ἀργυρῶν πορπῶν (αἱ τινες κατὰ τὴν ἐπιχώριον ῥῆσιν λέγονται *πυλκαί*), μαρρῆν ἀστερίσκου ἔχουσῶν. Περὶ τὸν λακμὸν τίθεται ἡ τραχηλιά, χρυσοῦν περιδέραιον πλατὺ, καὶ ἡ ὀμφαλὴ τῶν γυναικῶν, ἢ τὸ ποσὸν καὶ τὸ ποῖον ὀρίζεται ἐκ τῆς περιουσίας τῆς οἰκοκυρίας, διότι ἀναβαίνει ἀπὸ 15—200 φλωρίων. Ἐπὶ δὲ τῶν ὧτων φέρουσι ἐνώτια χρυσαῖ. Ἀλλὰ καὶ ἄπας ὁ πρῆξιρῆμένος κεφαλόδεσμος ἐξέλιπε ἤδη νῦν καὶ ἀντὶ αὐτοῦ κατέσχεσε τὸ φέσι καὶ τὸ μετωπίδιον, ἐτήρηθη ὅμως καὶ ὁ κουτελλίτης καὶ οἱ κροσσοὶ χρυσοὶ, ἢ χρυσομέταξοι. Τούτοις προσετέθη καὶ ἡ ποδιήρης μηλωτὴ (ἢ γούνα) χειμαρρῶν ἐνδύματα. Τὸν αὐτὸν ἱματισμὸν ἔχουσι καὶ αἱ ἐκεῖ ἐνδιαιτώμεναι Ὀθωμανίδες. Ἐπὶ δὲ τῶν κεφαλῶν τῶν νηπίων ἀναρτῶσι χρυσοῦς τέτυκτας περικεχυρωμένους καὶ γαλανὰς χάνδρας καὶ χηλὰς κερκίνων καὶ μικρὰ σκόροδα καὶ φλωρία, ἄπαντα ταῦτα ὡς ἀποτροπιακὰ βασκευαίνας. Διὸ καὶ ἐμπόουσι τοῖς παιδίοις ἵνα μὴ βασκευαῖσι.

ροντες ρακὴν, ἢ οἶνον καὶ κερῆν. Ἐν δὲ ταῖς ἐορταῖς τῶν ὀνομάτων καὶ λοιπαῖς προσφύρουσι πλκαούντια, ὀνομα κατὰ κερῆν, τρίγων (χημαγλιὰ λεγόμενα) καὶ μελιτάτα (μελιτοῦτα). Τὸ ἔδαφος τῆς οἰκίας ἐπιστρώνουσι διὰ ταπήτων καὶ ὁ εἰσερχόμενος ἀφίνων τὰ πέδιλα περὶ τὸ κατώφλιον ὀρεῖται νὰ καθήση σταυροποδιστὶ. Τώρα ὅμως, ἐπειδὴ ὁ εὐρωπαϊκὸς πολιτισμὸς εὐρίσκει ὀσμύρακι μμητὰς, γίνεται συχνὴ ἡ χρῆσις τῶν καθελῶν καὶ τῶν ἀνακλιτρῶν. — Ἡ δὲ δίκαια εἶναι λιτὴ καὶ αἰνιστεῖται τηροῦνται αὐστηρῶς. Ἡ τράπεζα τίθεται κατὰ γῆς, ἢ ἐπὶ ὑποβάθρῳ καὶ σταυροποδιστὶ καθεζόμενοι οἱ συνεσιτάτορες περὶ τὸ σινί (γαλκίον κυλοτορὸς ἔλασμα) ἐθίσουσιν οἱ πάντες ἐκ τοῦ αὐτοῦ τρυβλίου. Ἐναγχοῦ ὅμως εἰσῆλθη περὶ τισιν ἢ χρῆσις τῶν ὑψηλῶν τραπέζων. — Αἱ δὲ κλίνας στρώνονται χημαὶ ἐν τῷ ὀσπιτίῳ, ἢ ἐν τῇ γωνίᾳ καὶ λίαν πρωτὶ ἀρονται, ὥστε δικρινοὶ κλίνας δὲν εἶναι ἐν χρῆσει. Οὐδὲ περικνημίδας μεταχειρίζονται ἄπαντες· διὸ καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ θεῖροι καὶ χειμῶνος περιπατοῦσιν οὐ μόνον γυμνοπόδας, ἀλλὰ καὶ τὴν αὐτὴν ἐσθῆτα φέρουσι (κατὰ τὸ πασιβυλλῆτον ἐκεῖνο «Ἐπαμινώνδας ἔνα εἶχε τριβῶνα») καὶ ἐν τοῖς δυοῖς ταύτοις κλιροῖς. Ἐν τινι δὲ γωνίᾳ τῆς οἰκίας ὑπάρχει τὸ παράστιον (=πρεστῖον), ὅπου ἀνάπτεται πυρὰ διὰ ζύλων καὶ περὶ ἣν καθίζονται οἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐν ὄρᾳ ψύχους.

Πανηγύρις.

Πανηγύρις καὶ ἐορτὰς ἄγουσιν οἱ Λεϊθισιανοὶ δημοφιλῶς τὰς τρεῖς ἡμέρας τοῦ Πάσχα, εὐθυμοῦντες ἐν τοῖς περιβάλοις τριῶν κατὰ τοὺς ἀγρούς ναῶν, ὅπου συναθροίζονται ἄπαντες οἱ κάτοικοι ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδία καὶ ὀρχοῦνται τοὺς κυκλίους χοροὺς (γυριστοὺς.) ἢ σαρτοῦς, καθάπερ ὀνομάζουσιν αὐτοὺς οἱ Αἰγιοπελαγίται, ἢ γύρες, ὡς οἱ Κεραλλήνες. Ἐν μίᾳ δὲ τῶν ἀγροτικῶν τούτων πανηγύρεων τελοῦνται καὶ ἵπποδρόμιμα καὶ πάλη.

Κηδεῖα.

Κατὰ τὰς ἐαυτοὺς τῶν νεκρῶν ἐξήθηα καλουμένης αἱ γυναῖκες κύνονται καὶ ὀλορῶνται κλαίουσαι καὶ φέρουσι μανθῆλον ἐξήρητημένον ἀπὸ τοῦ τραχήλου. Μυρολογοῦσι δὲ

1) Ἡ σαρτοῦς, καθάπερ ὀνομάζουσιν αὐτοὺς οἱ Αἰγιοπελαγίται, ἢ γύρες, ὡς οἱ Κεραλλήνες.

σχεδὸν ἀδικαλείπτως καὶ ὁπόταν τις μεταβῆ πρὸς περκαυθητικὴν ἐπίσκεψιν τῆς πενθούσης οἰκογενείας, ἢ μήτηρ, ἢ ἡ σύζυγος καὶ αἱ ἀδελφαὶ θρηνολογοῦσαι ἀνακμινύουσιν τὸν ἐπισκέπτην τοὺς ἰδίους ἀποικινοῦσι καὶ οὕτω δὴ ἐγγωρεῖ τὸ τοῦ Ὀμήρου «γυναίκας δὲ στενωχόντο, Πάτροκλον μὲν πρόφρασι, τὰ δὲ σῶν ἄλλα» ἐκείνη. Οἱ συγγενεῖς πενθοῦσι πωγωνοτροφούντες καὶ ρυπαρῶς ἡμερισμένοι μακρὸν χρόνον.

Προσφωνήσεις.

Τὰ μὲν τέκνα τὸ πάλαι ἐκάλλον τὸν πατέρα *Ἀρθέτην* (αὐθέντην) καὶ τὴν μητέρα *Μάραν*, τανῶν ὀνομάζουσιν αὐτοὺς πατέρα καὶ μητέρα. Ἡ δὲ πενθερὰ ὀνομάζει τὴν νύμφην *αὐθήτην*, αὐτὴ δ' ἐκείνην *κερῆσαι* καὶ τὴν ἀνδραδέλφην *κερῆν*, τὸν δὲ πενθερὸν *αὐθήτην*. Τούς δ' ἀνδραδέλους καὶ πάντας τοὺς πλησιεστέρους συγγενεῖς προσφωνεῖ *κοιμητῶνα*. Ὁ τῆς πληθὺς τῶν κομητῶν, διότι οὐδὲν ἀκούει προσφωνοῦντα οὐδεμίαν ἐξ ὀνόματος, ἀλλ' ὅλοι κελοῦνται *κομητῶνα* καὶ *κομητῶνα*! Τὸν δ' ἱερέα καλοῦσι *ἀδάκαλον*, καὶ περ ἐπίστε καὶ αὐτὸ τὸ ἀνακρινώσων ἀγνοοῦντα.)

Ἐν Ναυκλίῳ. Ν. ΠΕΤΡΗΣ.

ΕΠΑΝΟΡΘΩΣΙΣ. Ἐν τῷ ἄ. ἄρθρῳ τοῦ κ. Ν. Πέτρῃ «περὶ ἠθῶν καὶ ἐθῶν τῶν Λεϊθισιανῶν, ὁ κωτερωσίσθη ἐν τῷ ε'. φυλλάδιῳ τοῦ Βύρωνος ἀνάγνωθι.

Ἐν σελ. 46 στήλῃ α'.
 σελ. 10 ὀρθοῦνται ἀντὶ ὀρθοῦνται
 Ἐν σελ. 47 στήλῃ β'.
 σελ. 17 εἶναι ἀντὶ ἦναι
 » 30 ἐξήθη » ζύλα
 » 42 οἰκοδομική » οἰκοδομὴ
 » 44 ἡ γαρστική » ἡ γαρστική
 » 47 ἐνιασίον » ἐνιασίον
 » 52 ἀρραβῶνα » ἀραβῶνα

1) Τὰ ἐν τῷ β'. τοῦτ' ἄρθρῳ μνημονεύμενα Αα ντροῦδία σημαῖουσι καὶ τὸν βαμβακίστρονον, δι' ὧν ἔρρινον τοὺς νεονύμφους, ὅτε τελεσθέντος τοῦ μυστηρίου ἐξήρχοντο τῆς ἐκκλησίας. Ἰπάρχει δὲ παρὰ τοῖς Λεϊθισιανῶν καὶ ρῆμα λαντροῦδω, τοῦτ' εἶναι ραῖνον, ραντίω, τὰ δὲ λαντροῦδία δηλοῦσι τὰ ραντισματα. Τελευταῖον ἐκπαρῶμενος τὰς ἡμετέρας εὐχρηστικὰς τοῖς φίλοις Λεϊθισιανῶν κ. Ἰ. Μουσαῖφ καὶ Β. Σαρῶν, οἱ τινες προθύμως παρέσχον ἡμῖν τὴν βίβλιν εἰς τὴν παροῦσαν ἐκθεσιν.

τὸν δρόμον του με τὴν συνήθη ταχύτητά του. Διὰ τοὺς ἀνυπομονοῦντας φαίνεται βραδυκίνητος γέρον, διὰ τοὺς ἄλλους περὶ ὡς αἰῶνα τῆς εὐτυχίας, ἀλλ' ἐκεῖνος εἶναι πάντοτε ὁ αὐτός. Ἐπὶ τέλος ἐσήμανε τὸ δεῖπνον καὶ ὁ Ἐδοῦάρδος καθήρητο ταχὺς ὡς ἀστραπὴ εὐελπισ ὅτι διὰ τῆς συνδιαλέξεως ἡ ὥρα θὰ παρήρητο χωρὶς νὰ το ἐνοήσῃ.

(ἔπειτα συνέχεται) Κ. Γ. ΕΞΟΝΟΣ.

Τὰ ἐν τῇ οἰκίᾳ.

Ἡ οἰκία διαίρεται τριχῶς εἰς τὸ κυρίως ὀσπίτιον, ὑποδιαιρούμενον εἰς ὀσπίτιον μετὰ σανιδώματος καὶ γωνίαν· εἰς τὸν ὀσπίτιον, ὀσπίτιον προσηρημένον τῷ ὀσπιτίῳ καὶ εἰς ἀνάγειον ὑπόστεγον ἐμπροσθεν τοῦ ὀσπιτίου καὶ τοῦ ὀσπίτου. Πρὸ τῆς οἰκίας ὑπάρχει ἀλλή καὶ πλευρὰ ὅπου ἐναποτίθενται τὰ φρύγανα. Αἱ δ' οἰκίαι εἶναι μονόροφον, πλὴν ἀλλ' ὅμως ἔχουσι σανιδωτὸν ἔδαφος καὶ ὑπ' αὐτὸ τὸ κατώφρι (=καγαιον). Ἐντὸς τοῦ ὀσπιτίου ὑπάρχουσι ἀράρια (ὀρόρια), σανίδες δὴλον ὅτι κατὰ μήκος ἐμπηγνύται, ἐρ' ὡν κείνται τὰ μαγειρικὰ σκεῦη χηλὰ τε καὶ πῆλινα. Τὸ δὲ πλείονα περιέχον ἐπιπλα ὀσπίτιον καλεῖται ἀρκατωμένον. — Καὶ κατὰ μὲν τὰς ἐπισκέψεις παρατίθεται τοῖς ἐπισκέπταις ἐπὶ τραπέζων ἐν μὲν τῷ θέρει χλωρὰς, ἐν δὲ τῷ χειμῶνι ζηρὰς ὀπώρας, προσφρέ-

ΒΥΡΩΑΣ.
 — Πτωχὴ Βέρσα! — εἶπεν ἐπανακλείων τὴν ἐπιστολὴν εἰς τὸ χαρτοφυλάκιόν του — ἀλλὰ τί εἶναι λοιπὸν αὐτός ὁ Κόμη; τῆς Σαίν — Μῶρ. . . Ὁ κληρονόμος! Καὶ θὰ ἤμην ἴσως ἐγὼ σήμερον αὐτός, ἐάν μετὰ νεκρανάστασιν, ἀγνοῶ πως συντελεσθεῖσαν, δὲν ἐπαρήρητο ἐξ Ἰνδιῶν ὁ ἀνεψιὸς οὗτος. Ἀλλ' ἐγὼ δὲν ἐφθόνησα

τὰ πλοῦτήν μου, διὰ τί οὗτος νὰ φθονῆσῃ τὴν εὐτυχίαν του! Οὕτω διήλθεν ὄλην σχεδὸν τὴν ἡμέραν ἀναδιδῶν τὰς ἐπιστολάς τῆς Βέρσας μίαν πρὸς μίαν, ἐπαναλαμβάνων τὰς πλείστας ἐξ αὐτῶν. Εἶχεν ἀναγνώσει αὐτὰς πλέον ἢ δεκάκις καὶ ὅμως τῷ ἐφαίνοντο ὡσάν νὰ ἦσαν νέαι. Καὶ ἐπανέκλεισε τὸ χαρτοφυλάκιον διὰ νὰ ἀνοίξῃ τὸν Μυστέ. Οἱ ἄλλοι ταξιδιωτῆται εἶχον ἐκδράμει οἱ μὲν εἰς τὴν Τρουβίλλην, οἱ δὲ εἰς τὸ Ὀμφαλῆν ὁ Ἐδοῦάρδος ἤρρηθη νὰ τοὺς ἀκολουθήσῃ. Ἀλλ' ἤδη ἤσθάνετο πλῆξιν· ἄλλοτε δι' αὐτὸν αἱ ἐβδομάδες παρήρητο ταχύτερον ἢ ἤδη αἱ ὥραι. Καὶ τώρα μὲν ἐκλείει τὰ παράθυρα καὶ προσεπάθει νὰ κοιμηθῇ, τώρα δὲ ἀπεπειρᾶτο νὰ ἐξέλθῃ, ἀλλὰ κατήρητο μόνον μέχρι τοῦ μεγάλου λιμένους καὶ πάλιν ἐπαρήρητο. Ἡμέρα μία! καὶ ὅμως διήλθε καὶ αὕτη! Ὁ χρόνος τρέχει

» 62 προμνήτορας » προμνήτορας
 » 70 ἔλ. «Ἐκτορος κλ. » πρὸ Ἐκτορος
 » 73 ἀμφιπόλοισι » ἀμφιπόλοισι
 » 74 Πηγελοπίης » Πενελοπίης

Ἐν σελ. 48 στήλ. α'.

» 3 προμνηστεύου » μνηστεύου
 » 6 τὸ τε ποσὸν » τότε ποσὸν
 » 8 πορροδεμένη » πορροδεμένη
 » 8 ἄρακα » ἄρακα
 » 14 καλορίζικοι » καλορίζικοι
 » 27 ἀβ' ὦρ » καθ' ὦρ
 » 29 ἡραβωνισμέται » ἡραβωνισμέναι
 » 34 κλιθῶνα » κλιθῶνα
 » 42 σφενανέσως » σφενανέσως
 » 42 συγγενείας » συγγενείας
 » 47 παρθενη » παρθενη
 » 55 διεγειροισι » διεγειροισι
 » 62 ἐρέμενον ἀντι » ἐρέμενον
 » 70 ἀντιστοιχοῦρ » ἀντιστοιχοῦρ
 » 71 περιέλοισι » ποδιέλιπα

Ἐν σελ. 49 στήλῃ α'.

» 2 διατετριμένον » διατετριμένον
 » 14 ὀκάδες » ὀκάδες
 » 15 φιλοδορῆμα » φιλοδορῆμα
 » 18 ἐγκλαβίης » ἐγκλαβίης
 » 27 πρέσβεις » πρέσβεις
 » 34 μίαι » μίαι
 » 34 ἦ τι » ἦ τι
 » 69 ἐπιτρέπετο » ἐπιτρέπετο.

ΤΟ ΔΙΚΑΙΟΝ ΤΗΣ ΑἰΣΙΟΔΟΞΙΑΣ 1)

Ἐκ τῶν εἰρημένων συμπεριαιόμενον ὅτι ἡ τοῦ ἀνθρώπου ἀξία εἶναι ἀναμεισθήτως συνιστάται δὲ αὕτη εἰς τοῦτο, ὅτι αἱ ψυχικαὶ αὐτοῦ δυνάμεις εἰσὶν ἐπιδεικτικαὶ ἀναπτύξεως, ἐν ἧ ἢ ἐξ ὑποκειμένου αὐτοσυνειδήσια διατελεῖ εἰς σχίσιν πρὸς τὰ λοιπὰ ἀντικείμενα καὶ περιλαμβάνει συνάμα ἐν τῇ γενικότητι τὰ ἐπιμέρους. Τὸ γενικὸν τοῦτο παρουσιάζομενον εἶτε ἀτελεῖ, εἶτε τέλειον, ἐν τῇ ἠθικῇ ἢ ἐν τῷ δικαίῳ, ἐν τῇ πολιτείᾳ ἢ ἐν τῇ τέχνῃ, ἐν τῇ θρησκευτικῇ ἢ ἐν τῇ ἐπιστήμῃ, λέγεται Ἰδεῶδες, ὅπερ εἶναι ἀχώριστον τῆς ἀνθρωπότητος. Ὡς τὰ κριτῶν, ἀτὰρ μετὰ τὴν αὐτὴν ὑπὸ τὴν λαμπρὴν τοῦ ἡλίου ἀναπτύσσουσι τὰ φύλλα των, οὕτω πᾶσαι αἱ ἀληθῶς ἀνθρωπίναι ὀρμαὶ ἔχουσιν ἀνάγκην τῆς ζωτικῆς ἐκείνης δυνάμεως τοῦ κεντρικοῦ φωτός, τοῦ φωτίζοντος πάντας τὴν πνευματικὴν ἡμῶν ὑπαρξιν. Τὸ ἔχειν ἀληθῆ συναισθησιν τοῦ ἀνθρώπου καὶ διὰ τῶν ἔργων τοιούτων ἀποδεικνύσθαι — ἰδοὺ ὁ τελευταῖος ἀδιαιφρονεῖκτος λόγος τῆς αἰσιοδοξίας. Ὁ ἀνθρώπος εἶναι ἐπιδεικτικὸς ἰδεῶδων, οὐχὶ ζωῶδων ὄντων, καὶ καθὼς ἐν γένει ὁ σκοπὸς πραγματοποιεῖται ἐν τῇ ἐπαληθεύσει τοῦ ὄντος οὕτω παρὰ τῷ ἀνθρώπῳ τελεία τοῦ ὄλου ἀνάπτυξις εἶναι ἀγαθὸν καὶ, καθὼς οὗτο κακορθοῦται, εἶναι εὐχάριστος ἰκανοποίησις αὐτοῦ.

Εἶναι οὐκ ἄρα, εὐτέλης σοφία τὸ ὀνομάζειν τις πλάνην πᾶν ἰδεῶδες· ἀνθρώπινος πολιτισμὸς δὲν εἶναι πλάνη, ἀλλὰ πράγμα, μόνον προκαταλήψεις δύνανται ν' ἀρνηθῇ τὴν προοδεύουσαν ἀνάπτυξιν αὐτοῦ. Ἀλλὰ πολιτισμὸς ἄνευ ἰδεῶδων, σκοποῦ εἶναι ἀνεξήγητος τε καὶ ἀδύνατος συνεπὸς εἶναι πλάνη τῶν τὸ παραγνωρίζειν αὐτὰ τὰ πράγματα· καὶ εἰς τὸν παραγνωρίζοντα αὐτὰ οὐδὲν ἀπομένει ἄλλο εἰμὶ ὁ γυμνὸς Νυχιλισμὸς τῆς ἀρνήσεως τῆς ζωῆς. Αὕτη εἶναι ἡ μικρότης καὶ ἡ εὐτέλεια τῆς ἀπαισιοδοξίας ὅτι συνεπὸς ἀρνεῖται πᾶν ὅτι ἄνθρωπος καὶ ἐξευγενεῖται. Ἀπαισιοδοξία δύνανται νὰ ἦναι μόνον ἐκείνης, ὅστις τὴν συναισθησιν τοῦ τελευταίου ἰδεῶδους σπινθηροῦ εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ἀπέβα-

1) Ἰδεε φῶλ. 7ον τῆς 10 Μαρτίου.

λεν, ὥστε οὐ μόνον χωλαίνει παρ' αὐτῷ πᾶσα δύναντις ἐνεργεῖσι ἀλλὰ καὶ ἀπεπνίγη. Ὅπως δὴποτε καὶ ἡ ἀπαισιοδοξία καυχᾶται πως ὅτι ἀντιμάχεται πρὸς τὸν ἐγωισμὸν, καθὼς ἄν ἄνευ μὲν ἡ ἀπογοήτευσίς ἐκ τοῦ βίου ἀντιτίθεται πρὸς τὰς ἰδίας ἐκείνου ὀρμας, ἀπ' ἐτέρου δὲ ἰδικαιτέρως τοῖς ἡ ἀπογοήτευσίς τῶν φίλων βοήθειαν κατὰ τῶν ἐχθρῶν φυσικῶν δυνάμεων. Ἐάν τουναντὶ πᾶσα τάσις πρὸς τινὰ σκοπὸν θεωρηθῇ ὡς ἐξωτερεῖς δυνάμεις καὶ ἐνεργεῖαι, αἱ ἰδεῶδες τότε ὀρμαὶ τοῦ ἀνθρώπου δὲν εἶναι ὄνειρα. Ἢ ἐνεργεῖαι αἱ εἰς τὴν ἐκ τῆς ἀπολαύσεως τοῦ σκοποῦ ἡδονήν. Τῶντι, πᾶσαι αἱ ἰδεῖαι ἔχουσι μόνον ἄξίαν, καθὼς ἐν αὐταῖς περιέχουσι τὸ δυνατόν τῆς πραγματοποιήσεως. Ἐάν δὲ ἐπιτυγχάνωμεν ἐκ τοῦ δεδομένου νὰ φθάσωμεν εἰς τὸ δυνατόν ἄριστον, τότε ἔχομεν πληρέστατον δίκαιον τὰ ἡμέρα αἰσιναιδῶδες. Δεδόμενον δὲ λέγοντες, νοοῦμεν τὸ σύνολον τῶν ἐξωτερικῶν φυσικῶν καὶ ἀνθρωπίνων ἱστορικῶν δεδομένων μετὰ τῶν ἐνὸς ἐκάστου πνευματικῶν χαρακτῶν δυνατῶς ἄριστον δὲ εἶναι ἀναμεισθῶς τὸ σύμφωνον πρὸς τὸ ἰδεῶδες τέλος. Ὡς ὁ μαγνήτης ἀποβάλλει τὴν δυνάμιν, ἐάν ἐπιμαρὸν δὲν λάβῃ τὴν οὐκ ἐκείνην δυνάμιν, οὕτως ἔχει ἀνάγκην ὁ ἀνθρώπος ἰδεῶδων σκοποῦ, ἐάν δὲν θελῇ νὰ καταπέσῃ εἰς τὴν βαθμίδα τοῦ ζωοῦ. Ἀναλόγως τῆς διευσπίσεως τῶν πνευματικῶν ἡμῶν σκοποῦ, τὸ θ ἐ λ ε ι ν ἀναδείκνυται ὑπέρτερον τοῦ ὄντος α ἰ σ ἰ α ἰ· διότι αἱ δυνάμεις ἡμῶν βαθμῶδον ἀνυψοῦνται, καθὼς ἡ θέλησις ἡμῶν ἀδικίως ἐπιπέσει εἰς ἀναμεισθῶς ὀρμας. Οὕτω λοιπὸν ἡ Β ρ γ α σ ἰ α ἰ, εἶναι ἐκείνη, ἣτις ὑπερπλάσσει εὐτυχίαν τὰς δυστυχίας, ἀγεί εἰς τὴν τοῦ πνεύματος ἐξευφραίνουσι καὶ εἰς τὴν ἐνεργεῖαν ἐκείνην, ἣτις τὴν ἰκανοποιεῖται αὐτῆς εὐρίσκει εἰς τὸ ἄρχειν αὐτῆς καὶ τοῦ ὄλου βίου καὶ εἰς τὸ ἀπεκλεῖν πᾶσαν ἀπαισιοδοξίαν ἀρχῆν. Ἐκείνη, οἷτις ἐθεοφορεῖ τὴν ἐργασίαν οὐδὲν ἄλλο ἢ ἐπίπονον βάρος, ὀμολογοῦμεν ὅτι εἶναι ἀνόνητος. Διὰ τῆς ἐργασίας, καὶ τὰ ἄτομα καὶ τὰ ἔθνη μεγαλύνθησαν, ἐάν καθόλου ἐμεγαλύνθησαν. Ἐάν ἕκαστος ἐν τῷ κύκλῳ τῆς ἰδίας ἐνεργεῖαι μικρῶ ἢ μεγάλῳ, ἰσχυρῶ ἢ ἀσθενεῖ, σπουδαιότερῳ ἢ ἐλαφροτέρῳ, ἐργάζεται συμφῶνως πρὸς τινὰ σκοπὸν, θέλει οὐ μόνον ἀναγνωρίσει τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἀξίαν, ἀλλὰ καὶ θὰ ἡδύνηται ἐπὶ ταύτῃ. Ἐπὶ ταύταις ἀρχαῖς ἀπεφάνθησαν καὶ οἱ δύο μεγάλοι ἐθνικοὶ ἡμῶν ποιηταί. Ὁ εἰς μὲν (Σχιλλερ) ἀτότε ἀπολαύει ἀληθῶς τοῦ βίου, ὅταν κατ' ἐκείνην ἐκ νέου ἀνακτῇ αὐτὸν, ὁ δ' ἕτερος (Γκαίτε) ἀμόνος ἀξίως ἐλευθερίας καὶ βίου εἶναι, ὁ καθήμερον ἀναγκαζόμενος νὰ καστήσῃ αὐτὰν.

Πάντοτε δὲ ἀξίαν τοῦ ἀνθρώπου νοοῦμεν τὴν γ ε ν ι κ ῆ ν, καὶ οἱ ἰδεῶδες σκοποὶ εἶναι ἐκεῖνοι, ὧν ἡ πλήρωσις συνεπάγεται τὴν αἰσιοδοξίαν. Ἀποκλείεται ἰντεῖθεν ἡ ἐνὸς ἐκάστου ἀτομικότης ἐκείνη, εἰς ἣν κατοπτρίζεται μόνον ματαιότης, ὡς ἐπίσης ὁ ἐγωισμὸς ὑπεροφίας, ἣτις, τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους περιφρονῶσα, ἐκζητεῖ μόνον τὸ ἐαυτῆς συμφέρον. Ἐνόητον ὅτι ἀποκλείεται ὡσαύτως ἡ ἡδονὴ ἐκείνη, ἣτις τὴν ἀξίαν ἀνευρίσκει ἐν τῷ διαπράττειν, ὅτι εἶναι αἰσχροῦν, ἀνίθικον, ἀδικιον, ψευδές. Πολὺ ὀλιγόθερον τέλος νοοῦμεν νὰ εἰπωμεν αἰσιοδοξίαν τὴν εὐθυμίαν τοῦ ἀναβαίνοντος τὸ ἱερίωμα. Οἱ ἀπαισιοδοξοὶ περιπαλοῦσι τὰς ἡμετέρας θεωρίας ὡς ἄδοξον τρόπον τοῦ σκέπτεσθαι. Εἰς τὴν χελεῖν ὅμως ταῦτον ἀντιτάσσομεν ἀπαθῆς μετρία οἴκτου· καθὼς οὐκ ἐπιμελῶς μετὰ ἀμερόληπτον ἔρευναν εὐρίσκωμεν ὅτι ἰδεῶδες τί ἐνεργεῖται ἐν τῷ ἀνθρώπῳ κατ' οὐσίαν καὶ συνεπὸς ἀναφαίρετον· ὥστε ἡ ὑπὸ τὰ διαβολικώτερα χρώματα παράστασις τοῦ κόσμου, εἰς ἣν πολλοὶ ἀρῶσιν οὐδέποτε ν' ἀποθῇ κοινὸν πνευματικὸν κτήμα ἀλλὰ θὰ διατελῇ ἰδεὰ καὶ εἰς ἣν ἐνασμενίζονται οἱ ἔχοντες ἴδιον τρόπον τοῦ σκέπτεσθαι.

Τὸ ζήτημα, ἂν ὁ κόσμος πῶντι ἐξ ἀντικει-

μένου εἶναι ὁ ὡς οἶόν τε ἄριστος, ἐκφράζει τὴν ἡμετέραν ἔρευναν. Ἀλλοῦσι τινες περὶ κόσμου, ἀλλὰ κυρίως ὁ κόσμος νουοῦντες περὶ τὴν σ τ ι γ μ ῆ ν ἐκείνην, ἣν γῆν καλοῦμεν· καὶ μετροῦσι τὰ ἀγαθὰ αὐτοῦ διὰ τοῦ μέτρου τοῦ ἡμῖν ὠφελίμου πάντοτε καὶ τοῦ ἰδίου συμφέροντος. Ἐπίσης παρατροποῦμεν ὁ λεγόμενος χ ρ υ σ ο ὡ σ α ἰὸν τῆς ἀνθρωπότητος, οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ ποικιλοὶ ἰδεῶδες, δι' ὃ ἀνυψοῦμεθα ὑπερῶς τῆς ὕλης· δηλαδὴ ὅτι πραγματικῶς ὁ τελευταῖος σκοπὸς τοῦ ἀνθρώπου δὲν εἶναι ἀπλή ἀπόλαυσις ἀνευ κόπου καὶ ἐργασίας, ἢ ἀνθρωπίνην δυνάμιν ὀρεῖται νὰ ὑπερνήκησει μετὰ προσκόμματα. Οὕτω δὲν στηρίζομεν τὴν αἰσιοδοξίαν ἐπὶ μόνῃ τῆς ἀναπαύσεως ἐπὶ τῶν δεδομένων· ἀλλὰ ζητοῦμεν τὴν ἀληθῆ ἐνεργεῖαν τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ σκοπιμῷ ὑποτάξει καὶ ἐν τῇ κυριότητι αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ δεδομένου. Ἐστὼ ὁ κόσμος τοῦτέστιν, ἐγγύτερον, ἢ γῆ κατὰ τὸ ποῖον οἶα δὴποτε· ἡμεῖς ἀποδέλομεν πρὸς τὸ δυνατόν ὑψίστον. Καὶ τοῦτο ἄρκει ἡμῖν.

Τούτου ἐνεκα ἀποσεύγομεν ἐνταῦθα νὰ ὀρίσωμεν τὰ ἐν τοιοῦτῳ ἄθῳ διδόμενα πλείονα ἢ ἥτινα δύνανται ἡ ἀγαθὰ, εὐτυχίας ἢ δυστυχίας. Πολλὰ εἰς ἐπιπέδῳ τῆς φράσεως, καὶ ἀριθμοὶ λαλοῦσιν. Ἀλλὰ ἀριθμοὶ λαλοῦσι μόνον ὅπου καὶ καὶ ὅπου εἶναι δυνατόν. Οὐδεὶς δύναται νὰ ὀρίσῃ δι' ἀριθμῶν πῶς καὶ κατὰ πόσον ἐν καὶ τὸ αὐτὸ γεγονός θεωρεῖται ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων εὐχάριστον ἀγαθὸν ἢ δυσάριστον κακὸν κατὰ τὸ μάλλον καὶ ἥτινα καὶ κατὰ διαφόρους βαθμοὺς ἀνάλογος τῆς ἡλικίας, τοῦ γένους, τῆς σωματικῆς ὑγείας, τῆς ψυχικῆς διαθέσεως, τῆς ἀνατροφῆς, συνθηκῆς, ἀναπτύξεως καὶ κλησεως. Κα

μένην ήδονήν, αλλά δι' ὧν ή ενεργητική δύναμις σκοπίμου θελήσεως άγει υμᾶς εις την ὁδὸν τῆς ἀπο τοῦ καλοῦ εις τὸ κρείττον ἀνάβάσεως. Οὕτω προσφωνεῖ υμῖν ὁ Σχίλλερ «ἀκούρατος ὀφείλεις νὰ τείνης πρὸς τὰ πρόσω, οὐδέποτε νὰ μείνεις ἀποκάμων.» Μὴ ἀναμέτρει τὸ μέλλον· ἀλλά, πεποιθὼς ἐπὶ τὴν ἀξίαν τῶν δυναμεῶν σου, μετ' ἀπροκαταλήπτου αἰσιοδόξου χυρᾶς παράδος ἑαυτὸν τῇ ἐργασίᾳ, ἥτις θέλει ἀποφέρει τὴν συμπλήρωσιν τῶν ἐλπίδων σου.

Παρά τισιν υμῶν πιθανῶς τὴν ἐκ τῆς ἐνεργείας ήδονήν συνοδεύει ἀνίαρὸν τι συναίσθημα ὅτι εἰς τὸ ἀνωτέρω κείμενον μέλλον θέλετε δυναθῆ ἀφ' ἑαυτῶν νὰ πορισθῆτε τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα, καὶ ὅτι ἐν τούτοις ἐξαρτάσθαι ἀπὸ τῆς εὐαρέστου συνδρομῆς τῶν συγγενῶν υμῶν ἢ οἰκείων, εἰς παρέχεται ἴσως φροντίδας καὶ πράγματα. Διὰ τοῦτο δὴ δὲν θέλετε δαπανῆσαι τὰ υμῖν προσφερόμενα μέσα προόδου ἐπὶ ματαίῳ· ἀλλὰ πρὸς καθυσύχασιν υμῶν αὐτῶν καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ἀκμῇ τῆς νεανικῆς υμῶν ἡλικίας δὲν θέλετε λησμονήσῃ τὴν σπουδαιότητα τοῦ βίου, ἥτις ἀχώριστος διατελεῖ τῆς ἀληθοῦς τοῦ ἀνθρώπου ἀξίας.

Σκυθρωπότητα καὶ ἄρησιν πάσης εὐθύμου ὥρας βεβαίως δὲν συνιστῶ εἰς τὸν θέλοντα νὰ ὑπερικήσῃ τὴν ἀπαισιοδοξίαν. Αἱ πνευματικαὶ ἀπολαύσεις καὶ διασκεδάσεις, ἅς ὁ νεώτερος βίος καὶ ἀναπτυγμένη κοινωνία παρέχουσιν, οὐ μόνον δὲν ἀποκλείονται, ἀλλὰ καὶ ἐπενεργούσι βοηθοῦσαι, σώζοσαι, ἀναπαύουσαι καὶ ζωογονοῦσαι, ἐνόσφ δὲν θεωροῦνται αὐταὶ σκοπὸς, ἀλλὰ βοηθητικὰ σημεῖα ἐν τῇ ἀναπτύξει τοῦ ὅλου ἀνθρώπου. Ὑπὸ τοιαύτην ἔννοιαν ποικίλλαιτε ἀρμονικῶς τὰ χρώματα ἀναμυγνύοντες τῇ σοβαρότητι τὴν εὐθυμίαν.

Ἐν τῇ ἐργασίᾳ υμῶν ὅμως — διότι βεβαίως καὶ περὶ ἐργασίας ὁ λόγος — νεύουσιν υμῖν προσηνῶς παρορμῶντες οἱ ἰδεῶδεις τελικοὶ σκοποὶ τῆς ἐπιστήμης. Τὸ πανεπιστήμιον παρέχει υμῖν ἐν ἐσωτερικῇ ἐνώσει τὴν τε ἐπιστημονικὴν ὕλην πρὸς τὴν καλουμένην πρακτικὴν κλήσιν καὶ ἅμα τὸ τυπικὸν σύστημα, δι' οὗ ἡ κλήσις τοῦ ἐπιστήμονος διευκολύνεται. Οὕτως ἀπικαρδοκεῖτε ἐκ τῶν πρὸς ἐκλογὴν ἐνταῦθα προβαλλομένων, γενναίους καρποὺς κατὰ τὴν διάφορον κλήσιν, καθ' ἣν ἕκαστος τ.θεταὶ ἐπὶ πεδίου, οὐδέποτε ἐν στασιμότητι διατελοῦντος ἀλλ' ἀείποτε ἀναπτυσσομένου κατὰ τὴν πρᾶξιν καὶ τὴν θεωρίαν. Ὅ,τι κεκτημένον ἀποκομίσθη ἐντεῦθεν ἐκ τῶν διαφόρων σχολῶν, εἶναι πνευματικὸν κεφάλαιον, ἑτοιμον ἀποκείμενον κατὰ τὴν τῆς ἐπιστήμης κατάστασιν, ὅπερ διὰ τῆς ἀργίας οὐ μόνον ἤθελεν ἀπομείνῃ ἄγονον ἀλλὰ βαθμηδὸν ἤθελεν ἀπολεσθῆ· τούναντιον, διὰ τῆς ἐργασίας θέλει ἀποφέρει τόκους πρὸς ἀποταμίευσιν. Ὅ θησαυρὸς οὗτος βαθμηδὸν θέλει χρησιμεύσει εἰς τὴν συνέχειαν τῆς ἰδίας υμῶν καὶ εἰς τὴν πρόοδον τῆς γενικῆς ἀναπτύξεως. Ἡ ἐντεῦθεν προκύπτουσα μακαρία ήδονή καὶ ἱκανοποίησις δύναται, οὐχὶ μάτην, ἀλλὰ πραγματικῶς καὶ σκοπίμως νὰ ἐπενεργῆ καὶ ἐπὶ τῆς λοιπῆς ἀνθρωπότητος, καθόσον τὰ ἐν τῷ βίῳ καὶ τῇ ἐπιστήμῃ ἀποκτήματα τῆς παρούσης γενεᾶς τῆς βαδίζουσας ἐπὶ τὰ ἔχνη τῆς παρελθούσης, ἄγρυσιν εἰς τὴν πρόοδον τοῦ μέλλοντος.

Διὰ τὴν σπουδάζουσαν νεότητα, τὴν φέρουσαν ἐν ἑαυτῇ τὴν συναίσθησιν τοιούτων σκοπῶν, μόλις ὑπάρχει καταλληλότερον καὶ ποιητικώτερον σύμβολον τοῦ ὠραίου ἑλληνικοῦ μύθου περὶ τῶν ἐπιγόνων. Ὡς οἱ ἐπτὰ ἐπὶ Θῆβας γενναίως μαχόμενοι ἔπεσον, μὴ δυνηθέντες νὰ κυριεύσωσι τὴν πόλιν, οἱ ἐπίγονοι δὲ αὐτῶν ἦσαν ἐκείνοι, οἵτινες τέλος καλλίνικοι εἰσήλασαν εἰς αὐτὴν — οὕτως ἐπαναλαμβάνεται ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ πολιτισμοῦ ἀδιακόπως ἐν ταῖς γενεαῖς τῆς ἀνθρωπότητος τοιαύτη διαδοχὴ ἀγώνων καὶ νίκης. Πάντοτε ἦν καὶ ἐστὶ καὶ ἔσται τί πνευματικῶς ἀλιωτὸν, καὶ πᾶς αἰὼν, καὶ δὴ πᾶσα δεκαεστ-

ρίς, προστίθουσιν εἰς τὰ δεδομένα τῶν παρελθόντων χρόνων νέον τι, ἀναφίρετον καὶ τέλος ἐπικρατοῦν ἐνῶ συγχρόνως ἄλλοτι ἐπιφυλάσσεται τοῖς ἐπερχομένοις. Ἔσσεσθαι λοιπὸν — τοῦτο μετὰ πόθου λέγω υμῖν — ὡς οἱ ἐπίγονοι, καὶ ἐργάζεσθε ὡς ἐκείνοι, στηρίζοντες ἐπὶ τοῦ ἤδη κατακτηθέντος τὴν περαιτέρω γόνιμον ἀνάπτυσιν υμῶν· οὕτω θέλετε ἐν τῇ συναίσθησει τῆς ἰδίας υμῶν ἀξίας παραδοθῆ εἰς τὴν ὀρθὴν αἰσιοδοξίαν.

Ἐὰν δὲ ἐπιτρέπεται καὶ ἡμῖν τοῖς διδασκάλοις υμῶν μία παρομοίωσις, προτιμῶ ὡς τοιαύτην τὴν εἰκόνα τὴν παρουσιαζομένην ἐπὶ τοῦ προμετωπίου βιβλίων τινῶν τῶν παρελθουσῶν ἔκαστονταστρηίδων, τὸ σύμβολον δὴλον ὅτι τῆς αὐτοθυομένης ἀγάπης, τὸν Πελεκᾶνα, ὅστι διατρέφει τὰ νεογνά αὐτοῦ ἐκ τοῦ αἵματος τῆς ἰδίας αὐτοῦ καρδίας. Ἐὰν πιστεύητε ὅτι ἡμεῖς ἀληθῶς ἀφιερῶμεν υμῖν τὰς ὑπετέρας δυνάμεις θέλετε φθάσει ἐν τῷ πανεπιστημίῳ οὐχὶ ἄνευ ἐνθουσιασμοῦ εἰς τὴν ἡδύειαν συναίσθησιν, ὅτι βαδίζετε τὴν ὁδὸν τῆς ἐκ τοῦ δεδομένου κατὰ τὸ δυνατόν πρὸς τὸ κρείττον προόδου!

ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

8 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1880.

Ἐν τῇ τελευταίᾳ συνεδριάσει τοῦ Συλλόγου ἐξελέχθησαν μέλη τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς οἱ κκ. Ν. Παπαδόπουλος, Ἄλκ. Ζερβός, Κ. Μαρτάκης, Κ. Μυρτίλος καὶ Ἄριστ. Κουρτίδης· τῆς δὲ ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν θεμάτων οἱ κκ. Κ. Ξένος, Παναγ. Ραζῆς καὶ Τιμολέων Βισβίτζης.

Συνεπεῖα ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ μνημείου δύο αὐτῆς μέλη οἱ κ. Στέφανος Σκουλούδης, ἐπίτιμος Πρόεδρος καὶ Γ. Μεταξᾶς τακτικὸς ἐξῆλθον τὴν τελευταίαν Κυριακὴν εἰς συλλογὴν ἐράνων ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ καὶ περιήλθον τινὰς οἰκίας, ἐξ ὧν συνέλεξαν τὰ ἐν τῷ ἰδιαίτερω δελτίῳ ἀναγεγραμμένα ποσά. Τὸ ἄθροισμα δὲ τούτων, ἐκτὸς τῆς τοῦ κ. Κούτση προγενεστέρως προσφοράς, ἀποτελεῖ δραχμ. 896, αἰτίνας καὶ παρεδόθησαν ἀμέσως εἰς τὸν καλλιτέχνην κ. Γ. Βιδάλην ἀπέναντι τοῦ ποσοῦ ὑπὲρ δικαιούται νὰ λάβῃ διὰ τὴν τρίτην δόσιν.

Ὁ Σύλλογος ἐκφράζει τὰς εὐχαριστίας αὐτοῦ τόσον εἰς τὰ δύο μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς, ὅσον καὶ εἰς τοὺς προσενηχόντας ἀξιοτίμους κυρίους.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΒΥΡΩΝ»

ΔΕΛΤΙΟΝ

ΤΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΜΝΗΜΕΙΟΥ

ΤΟΥ

ΔΟΡΔΟΥ ΒΥΡΩΝΟΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

Βασίλειος Μελάς	Δρ.	412
Μενέλαος Νεγρεπόντης	»	412
Ἄνωνμος Κυρία	»	412
Νικόλαος Δαμασκηνός	»	56
Εὐάγγελος Βαλτατζῆς	»	56
Ἰωάννης Βούρος	»	412
Ἰωάννης Χωρέμης	»	412
Ι. Π. Σαγραντής	»	412
Στέφανος Σκουλούδης	»	412

Δραχ. 896

Α. Κούτσης, Πρόεδρος ἐν Δαμασκῷ διὰ τοῦ κ. Μεσολᾶ . . . . . » 150

Ἐν ὅλῳ Δρ. 1046

15 Ἀπριλίῳ 1880

(Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Ἐπιτροπῆς)

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ὁ Βύρων ἦτο παρὰφορος καὶ ὀρμητικὸς ἀλλὰ καὶ γενναῖός φρων ἐκ παιδικῆς ἡλικίας. Ὁ Η. Taine ἐν τῇ Ἀγγλικῇ φιλολογία ἀφηγεῖται τὸ ἐξῆς: ἐκφραστικὸν ἀνέκδοτον ἐνθα ὁ παῖς προμηνύει τὸν ποιητὴν: Τὰ πάντα ἦσαν ὑπερβολικὰ ἐν τῷ Βύρωνι καὶ ἡ φιλία του ἐξήπτετο μέχρι πάθους. Μίαν ἡμέραν εἶδε δερόμενον βανούσως ὑπὸ τινος τὸν φίλτατόν του Πήλ (Peel). Ὁ Βύρων ἦτο πολὺ μικρὸς καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ καταβάλλῃ τὸν δῆμιον ἐκεῖνον· ἀλλὰ πλησιάζει πρὸς αὐτὸν ἔχων τὰς παρειὰς ἐρυθρὰς ἐξ ὀργῆς καὶ τὰ ὄμματα πλήρη δακρῶν καὶ τὸν ἐρωτᾷ πόσους ῥαβδισμοὺς ἐσκόπευε νὰ δώσῃ εἰς τὸν Πήλ. — Τί σε μέλει αὐτὸ κατεργᾶσαι; — Διὰ νὰ μοι δώσης, ἐὰν εὐχαριστῆσαι, τοὺς ἡμίσεις, εἶπεν ὁ Βύρων τείνων πρὸς αὐτὴν τὸν βραχίονά του.

Μισάνθρωπὸς τις καὶ εὐφυλόγος ὄμιλων περὶ τῆς κακίας τῶν ἀνθρώπων εἶπε:

Μόνον καὶ μόνον διότι ὁ πρῶτος κατακλυσμός δὲν ὠφέλησε ὁ θεὸς δὲν θέλει νὰ στείλῃ καὶ δεύτερον.

Οἱ Ἀμερικανοὶ εἶνε τόσον πολὺ περίεργοι καὶ τόσας ἐρωτήσεις κάμνουσιν ὥστε ὁ Φραγκλίνος περιηγούμενος ἐν Ἀμερικῇ καὶ μὴ γνωρίζων ποῖαν διεύθυνσιν νὰ τραπῇ, συνείθισε ὅπως μὴ χάσῃ τὸν καιρὸν του νὰ λέγῃ εἰς ἐκείνους τοὺς ὁποίους ἠρώτα: Ὀνομάζομαι Φραγκλίνος, εἶμαι τυπογράφος, ἔρχομαι ἀπὸ αὐτὸ τὸ μέρος καὶ πηγαίνω ἐκεῖ· ποῖαν διεύθυνσιν πρέπει νὰ λάβω;

Ὁ Δάντε καταδιωχόμενος ἐν τῇ πατρίδι του ἠναγκάσθη νὰ προσφύγῃ εἰς Βερόνην, ἐνθα ὁ πρίγκιψ Ἀλδουίνος ἐπέδειξε αὐτῷ ἥττονα ὑπόληψιν πρὸς τὸν μεγαλοφυᾶ τούτον ἄνδρα παρ' ὅσῃν πρὸς ἕνα τρελλὸν ὃν εἶχεν ἐν τῇ αὐλῇ του. Πρὸς δὲ τὸν ἐκφράσαντα τὴν ἐκπληξίν του ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ προτιμῆσει ὁ Δάντε ἀπήντησεν: Ἐκαστος προτιμᾷ τὸν ὁμοίόν του.

Ἐπιστημονικὴ ἐκδρομὴ εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ παρὰδόξου λαοῦ τῶν Ἀζτέκων κατοικουμένης χώρας παρασκευάζεται ὑπὸ τὴν προστασίαν σίαν τῆς Γαλλικῆς κυβερνήσεως, τῇ συνεργασίᾳ καὶ τοῦ κατοικοῦ τῆς Νέας ὸρκης τοῦ Πέτρου Λυγιᾶ, διευθυντοῦ μεγάλου ἐργοστασίου καπνῶν, ὅστις προσήνεγκε γενναίως 30,000 δολλαρίων. Εἶνε γνωστὸν ὅτι οἱ Ἀζτέκοι ἀπετέλουν φυλὰς κατοικούσας τὸ Μεξικὸν ἀπὸ τῆς ἀφίξεως τῶν Εὐρωπαίων ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. Ἐπὶ τῆς βασιλείας Μεντεζουμά τοῦ Α'. δηλ. κατὰ τὸν 15 αἰῶνα τὸ βασίλειον αὐτῶν ἐξετείνετο μέχρι τοῦ Μεξικανικοῦ κόλπου· ἐπὶ Μεντεζουμά τοῦ Β'. κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς εὐρωπαϊκῆς κατακτήσεως μέχρι τῆς παραλίας τοῦ Ἀτλαντικοῦ καὶ ἐπὶ τοῦ Ἀχουιτζόλ μέχρι τῶν ἄκρων τῆς Νικαραγοῦ καὶ τῆς Γουατεμάλας. Ὁ πολιτισμὸς αὐτῶν ἦτον ἀξιολόγως προκεχωρημένος. Ἐγίνωσκον τὴν ἀρχιτεκτονικὴν, τὴν ζωγραφικὴν καὶ ἀστρονομίαν καὶ εἶχον ἱερογλυφικὴν τὴν γραφὴν. Μεθ' ὅλας ταύτας τὰς ἀναζητήσεις μένουσιν ἔτι ἀνεξήγητα πολλὰ μυστηριώδη ζητήματα συνδεδεμένα πρὸς τὰ χρονικὰ τῆς φυλῆς ταύτης τέλειον σήμερον σθεσθεΐσης καὶ τοσοῦτον ἄλλοτε ἰσχυρᾶς.

Κατὰ τὴν νέαν ταύτην ἐκδρομὴν θέλουσι περιελάσει ὅλην τὴν χερσονήσον τοῦ Γιακατᾶν καὶ τῆς Γουατεμάλας.